

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis: et eoru administratioibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

[De censuris ecclesiasticis]

[urn:nbn:de:bsz:31-306282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-306282)

vna ⁊ eadē voce. imo quodam modo de^o in h̄ blasphemā dū p hoc videt̄ semel dictū nō audire v̄l intelligere nisi sepi^o ei resumat. cū tñ dicat. Scit em̄ p̄r vester celest̄ quibz idiger̄. Mar. vj. Videar q̄libet tā clericus q̄ laicus vt in orōne stet v̄l sedeat quier^o. aut flectat deuot^o. man^o lenādo: pectus rūdēdo: suspirando: ⁊ sursum inspiciēdo. Isti em̄ sunt modi orādū in scriptur̄ sanctis appbati. Nā d̄r in ps. Stātes erāt pedes nr̄i. Et Mar. xi. Lū stabit̄ ad orādū dimittere ⁊ sic martha stetit ⁊ ait ad xpm. Dñe nō ēn̄ tibi cure ⁊c. Lu. x. Sic leprosus genuflectit ⁊ ipetrauit curationē Mar. j. Idropic^o stās an̄ xpm obrinuit sanitatē Luce. xij. De sedendo. Mar. xvi. d̄r. vbi xps dixit apl̄s. sedete h̄. ⁊ sequit̄. ⁊ orate ne intretis in tēptationē Idē Mar. xij. De q̄ere d̄r Mar. vi. Lū orauer̄ intra in cubiculū tuum: ⁊ clauso ostio ora. Cubiculū aut̄ est loc^o q̄eris ⁊ locus pacis. De flexura dicat̄ de leproso. p̄cides adorauit Luce. v. qd̄ vniq̄ flectere est necessariū. sicut paul^o de se d̄r. flecto genua mea ad deū p vob. Eph. iij. Et idē de sc̄to stephano q̄ posuit genibz orabat Act. vij. De eleuatiōe manūū habet̄ Ero. xvij. vbi moyses eleuatis manibz orauit. Et David. Eleuatio manuum meaz sacrificiū vesperinū. ps. cxl. De r̄sione pector̄ habet̄ Luc.

xvij. vbi publican^o p̄cūtes p̄ccus orabat. De suspiratiōe Jo. xi. vbi xps infremuit spū ⁊ turbauit seipsum volēs lazaz suscitare. De sursum inspiciēdo d̄r Joh. xi. vbi xpus suspiciēs in celū dixit. P̄r gr̄as tibi ago qm̄ exaudisti me. ¶ De etcōicatione.

I quis ec

clesiā non audierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publican^o. Mar. xvij. ⁊. xxxij. q. i. oibz. Qm̄ vt ait doctor subtil^o. iij. sen. di. ix. q. i. ar. v. In ecclesia est duplex for. vnū secretissimū: in q̄ idē est accusator ⁊ reus. ⁊ ad istud p̄tinent clauēs ecclesie. Aliud est forū publicū. in q̄ h̄z ecclia autoritate corrigendi publica debita. Et talis autoritas cognoscēdi in causa ⁊ sententiādi publice q̄dāmodo p̄r etiaz dicit̄ clauis. Prima d̄r clauis ordinis. Sec̄da clauis iurisditiōis ad quā quidē clauē iurisditiōis p̄tinere videt̄ dictū nr̄i saluator̄ supra p̄missum. si q̄s eccliam nō audierit sit tibi sicut ethnic^o. i. ex cōmunicat^o ⁊ gētil^o. ⁊ publican^o sc̄z vt public^o p̄ccōr vitet̄. Per ecclesiā ar̄ intelligit̄ plat^o ecclie. vt exponit Beda ⁊ Hylari^o. cui^o. s. plati lara est sn̄ia. sicut statim ibi dē d̄r saluator. Amē dico vobis qd̄ cūq̄ ligaueritis sup terrā erit ligatū ⁊ in cel. sm̄ Hylariū talis sentētia iudicio diuino appbat̄. Lōfo: mirer aut̄ istā iurisditiōnē

D

De sententia

tam xps q̄ apli exercuerūt. Nā
dñs mulierē dēphēsā in adul
terio per sniam absoluit dicens.
Nemo te p̄demnauit mulier. q̄
ait nemo dñe. r̄ t̄pe subiūxit. nec
ego te p̄dēnabo Joh. viij. Sic
autē tūc absoluit eā ita pormissit
p̄dēnare eā. De petro quoq; le
git q̄ publice ananiā r̄ saphirā
ad mortē sentētiāuit. vt d̄r Act.
v. De paulo etiā legit q̄ chorin
thiū fornicantē publice excōica
uit. vt d̄r. j. Ehoz. v. Item. i. ad
Thi. i. Hymeneū r̄ Alexandrū
tradidit sathane p̄pter blasphe
miā. Idē etiā p̄hibet cōicare no
torijs pctōub. i. Ehoz. v. r̄ ij.
Thef. ij. r̄ iij. Thi. iij. facit vita
re alexandrū erariū. Itē ad Tyrū.
iij. hereticū post alterā monitio
nē facit vitare. Idē q̄ ad Gal. i.
scribens ait. Si angel⁹ vobis de
celo aliud euāgelizauerit p̄terq̄
qd euāgelizauim⁹ vob anathe
ma sit. sic ergo anathema tenet
p̄tra angelū r̄ p̄tra hoīem. De
niq; Joh. Herinthū hereticū
publice excōicauit r̄ vitare p̄ce
pit. q̄ oīa arguant hereticoz mo
dernoꝝ versutias. q̄ ecclie detra
hentes dicūt eam nō habere au
toritatē excōicādi. suspēdendi. r̄
interdicēdi. r̄ p̄sequēs dogma
tizāt n̄ esse curā das ecclīasticas
cēsuras. cū tñ dicat Ehuſ. xi. q. iij.
ea. nemo p̄tēnat. vbi d̄r. Nemo
p̄rennat vincta ecclie. nō em̄ ho
mo est q̄ ligat. sed xps qui hanc
p̄testatem dedit. r̄ dñs fecit ho

mines esse tanti honoris. Cir
ca igit̄ p̄secutionē hui⁹ materie
breuiter de tribz p̄ncipalibz est
p̄siderandū. p̄mo quidē de excō
municatiōe. sc̄do de suspēsiōe.
tertio r̄ vltimo de interdicto Est
autē excōicatio a qualibet licita
cōmuniōe r̄ legitimo actu sepa
ratio. xi. q. iij. euideret. Alibi em̄
vocat eterne mortis dānatio. xi.
q. iij. nemo ep̄oz. Alibi. em̄ dicit
anime r̄ corpis detrimentū. ij. q.
j. de manifesta. Item dēicit de
ecclia r̄ tradit diabolo. xi. q. iij. au
di. Et breuiter excōicatio q̄ dicitur
alio noīe anathema non est nisi
a dō separatio. xiiij. q. iij. Lertū ē
Et hoc est magna pena. Nā qñ
q̄s excōmunicat statim membrū
dei esse desinit r̄ incipit esse mem
brū diaboli. xi. q. iij. excellētissim⁹
Nōq; vt ab ecclia repellit rapi
do ore demonū deuorat. xi. q. iij.
absit. Sunt autē due species ex
cōicatiois. vna que separat a sa
cramētis ecclie r̄ a participatiōe
fidelū r̄ ab ingressu ecclie. Et
hec dicit maior seu anathema.
Alia est que separat solū a sacra
mētis. vt est q̄dlibet pctm̄ mo
tale. Et h̄ d̄r minor. d̄ vtraq; d̄r
iij. q. iij. engeltrudā. A p̄ma non
absolunt simplices sacerdotes
sed a secunda in casibz tñ ipsis
permissis a iure. Unde sciendū
q̄ quatenoz sunt gn̄a excōmuni
cator. vt colligit. xi. q. iij. ad men
sam. Primo qñ q̄s peccat r̄ d̄s
recedit ab eo. Secūdo quando

quis de cōsilio sacerdotis absti-
ner ab eucharistia. Tertio quā-
do q̄s est excoīnicat⁹ minori
excoīnicatiōe. vt quia com-
municauit excoīcaro in locutiōe
vel cōmilit sacilegiū. vel est sy-
moniacus. Quarto q̄n q̄s est
excoīnicatus excoīcatiōe ma-
iori. ⁊ tūc pprie dicit excoīnica-
tus. ⁊ etiā vitāndus. s̄m Joh. de
deo. qui ita norauit in pdicto ca-
none. ad mensam. ⁊ arch. ibidez
post cū. Circa istā materiā ē vi-
dendū de quatuor. Primo qui
sunt casus in quib⁹ quis ipso fa-
cto incidit in sententiā excoīcacio-
nis a iure. Secūdo quis sit effe-
ctus excoīcacionis. Tertio i quib⁹
casib⁹ participas excoīcatis
incidit in eadē sententiā excoīca-
tionis. Et in quib⁹ pmittit quis
picipare licite excoīcaro. Quar-
to de forma ferendi sententiā ex-
coīcacionis ⁊ impendēde abso-
lutiōis. De primo sciendum q̄
q̄n q̄ginta sunt casus in quib⁹ ipso
facto q̄s sniam excoīcaciōis inci-
dit. q̄s bñ enumerat Jo. an. in. c.
eos q̄. de sen. ex. li. vi. in glos. ij. ⁊
eodē ti. in de. i. j. glo. Et sciendū
q̄ prim⁹ est quādo quis incidit
heresim dānatā. vt. iij. q. iij. c. ij.
⁊. iij. aut q̄ nouā heresim fingit.
de hereticis. ad abolendā. est sic
excoīcat⁹. ⁊ s̄l r̄ credēs hereticis.
vel eos receptās. aut eis fauēs.
de here. sicut ait. Secūdo cū q̄s
assentit romanā ecclesiā non esse
caput oīm. ⁊ ei tanq̄ capiti obe-

diendū. di. xix. nulli phas. vñ ho-
die diffinitū habet ⁊ declaratur
p̄ Bonifa. octauū q̄ subesse ro-
mano pōntifici oīm humane crea-
ture ē de necessitate salutis. vt p̄z
in sua extrauagati q̄ incipit. vñā
scām. Tertio casus q̄n rectores
ciuitatis faciūt exactiones indebi-
tas i clericos. ⁊ admoniti nō de-
sistūt. vt de emunitate ecclīaz. n̄
min⁹. Quart⁹ casus est. cum q̄s
nō electus a duab⁹ partib⁹ car-
dinaliū gerit se p̄ papa. de elec. li.
cet. Quintus cū q̄s mgr̄ scolariū
tractat cū aliq̄ tunc bononie d̄ cō-
ductiōe hospitij. ⁊ req̄s in quib⁹
nis. nisi ip̄s fuerit elapsus. vt d̄
locato ⁊ p̄ducto. ex rescripto. Se-
xtus cū monachi. canonici regu-
lares. Archidiaconi. Prepositi
Plebani. Cantores. ⁊ alij clerici
personatus habētes aut etiam
q̄cūq̄ p̄sbyteri audiunt leges
physicam. ne clerici vel monachi
rē. cum magnopere. ⁊. ca. super
specula. Secus si habent tm̄ ec-
clesiā parochialem ⁊ non sunt
p̄sbyteri. ne clerici vel mona-
chi rē. statutū li. vi. Septim⁹ cū
q̄s participat cum excoīcaro in
crimine p̄pter q̄d excoīcat⁹: dādo
ei p̄silij. auxilium vel fauorē. de
sentē. excoīcaciōis. si cōcubine.
Octau⁹ statuētes statuta s̄ li-
bertate ecclīe tam p̄sules q̄z coz-
scriptores. de sentē. excom. noue-
runt. ⁊. ca. grauē. Non⁹ q̄ vtunf
ordinatioib⁹ a sc̄i marci satis.

Q ij

De sententia

De schismaticis. c. i. Decim^o. q. cūq; loq̄t secrete v^l mittit scripturas vel nunciū alicui cardinali qñ sūt reclusi occasione electiōis pape. vt de electiōe. vbi piculum. li. vi. Et idē de dñis rectorib; z officialib; ciuitatis q̄ iminere ipa electiōe nō seruauerit ipam p̄stitutionē. Undecim^o de his q̄ grauat aliq̄s q̄ cū p vno rogabant eligere noluerūt. de electiōe. sciāt cūcti. li. vi. Duodecim^o de rectorib; ad regimē vrbis romane electis. z de fautorib; q̄ fecerūt contra p̄stitutionē sup h̄ factā. vt de electiōe. fundata. li. vj. Tredecim^o de his q̄ vocant ad dirigēdas moniales in electionib; nisi abstineāt ab his p̄ q̄ possit i eis discordia oriri vel nutiri. vt de electiōe. idēnitatib;. Decimus q̄rtus de his q̄ pcurāt p̄seruatores dani z intromittūt se de his que nō licēt. de offi. dele. statum^o. li. vi. Decimus q̄ntus de his q̄ absoluōne de aliq̄ excoicatioe v^l reuocatioe eius aut etiā suspensio nis vel interdicti extorquent per vim aut p̄ metu. Nā hec absolutio non valet z incurrit nona excoicatio. vt de his q̄ vimentus ve causa fiunt. c. vnico. li. vi. Decimus sext^o q̄ fingit fraudulēter aliquē casum p̄ que aliq̄s iudex vadat ad aliq̄ mulierē. p̄ testimonio. vt de iudicijs. mulieres Decimus septim^o de his q̄ prelatos vel capitula v^l alias p̄sonas ecclesiasticas cōpellūt ad submit

tendū laicis v^l alienandū bona immobilia ecclesiar. Et sūt laici q̄ vsurpāt sibi h̄mōi allicite. nisi ad moniti destiterint. de rez alienatiōe. hac p̄sulissima. li. vi. Decimus octau^o. q. cūq; i p̄sonis ecclesiasticis v^l ecclesijs p se vel p̄ aliū suo noie vel alieno p̄ p̄sonis v^l rebus q̄s nō causa negociatiōis deferūt v^l deferri faciūt seu trās mittūt exigūt aliq̄d pedagiū. de cēsibus. quanz. li. vi. Decimus non^o de his q̄ impediūt iudiciū delegari vel cuiuscūq; iudicij ecclesiastici. de immunitate ecclesiar. qm. Vicesim^o de his q̄ iubēt subditis suis ne p̄sonis ecclesiasticis vedant aliq̄d bladū. vel silua. de immuni. eccle. c. fi. li. vi. Vicesimus prim^o de religiosis. q̄ habitū sue religionis dimitūt. vel qui accedūt ad studiū sine licētia sui prelati v^l p̄uentus. vel q̄ coram talib; legit sciēter q̄ dimiserunt habitū ne derici vel monachi zc. nec p̄culoso. li. vj. Et sicut recitat Joā. an. in nouella sup reglā. li. vi. referēs Huil. de lata petri. disputasse de monacho q̄ bñ defert habitū monachalē. sed operū habitū clericali q̄ sit apostata. Qd̄ hodie videt appbatū. de vi. z ho. de. qm. in p̄nci. in de. in d. a religiosis. que oīa p̄a sunt fm̄ Joh. an. qñ monachus iustā causam trāsformatiōis nō allegat. Vicesimus secundus q̄ hereticos seu fautores credētes receptatores v^l defensores eoz sciēter tradi

derint ecclesiastice sepulture. de
hereticis. q. cunq. li. vj. Nec tales
debēt absolui nisi p̄us talem se-
pultū p̄prijs manibz extumulēt
Ire de illis laicis q̄ publice vl̄ p̄
uatum de fide catholica dispu-
tant. vt d̄: ibidē. Dicit t̄m Jo. an.
q̄ in istis casibz est canon ferēde
z nō late sentētie. z h̄ ē tenēdū
Uicesimustera. quicūqz rector
secularis vel q̄cūqz official̄ ei⁹ cog-
nosceret de crimine heresis. aut
captiuos liberaret vel diocesano
rum inq̄sitorū officū impediret.
de here. z inq̄si. li. vj. Uicesimus
quart⁹. qui p̄ assisimos vel assal-
simos aliquē christianū interfe-
cerit. Dicuntur aut̄ assisimi vel
assalimi q̄dam infideles q̄ ex q̄-
busdā falsis opinionibz q̄bz fue-
rūt enutriti. facile mirrebant ad
occidēdū quemcūqz christianū.
nō curātes etsi ob hoc ipi occide-
nt essent. de homicidio p̄ huma-
ni. li. vj. Uicesimus quintus de cle-
ricis qui manifest⁹ usurarijs ad-
fenus exercendū domos locāt.
vel alijs titulis p̄cedūt. de vsu-
ris. vsuraz. li. vi. Uicesimus se-
xtus de his q̄ p̄cedūt repressali-
as p̄tra p̄sonas ecclesiasticas. spe-
cialiter siue ḡnāliter. vt de iniu-
rijs z dāno dato. z si pignozatio-
nes. li. vj. Dicunt aut̄ repressalie
q̄n vnus orūdus de vna terra
spoliat ab alio de alia terra orū-
do. ita videlicet si debitū nō sol-
uit ei tunc dat̄ potestas ipi spo-
liato q̄ satisfaciāt sibi p̄tra quelī

bet de terra illa vñ est ille debi-
tor vl̄ spoliator. Uicesimus septi-
mus si dñs vel rector t̄p̄alis nō
fecerit ea obfuarī q̄ statunt cō-
tra insegurores cardinalium seu
alicui⁹ de familia eoz vel pape
de penis. felicis. li. vj. Uicesimus
octau⁹. quicūqz dat̄ licentiā occi-
dendi seu accipiēdi vel alias in-
p̄sonis vl̄ bonis suis vel suorū
grauādi eos q̄ p̄tra reges baro-
nes nobiles vel q̄cunqz tulit ex-
cōmunicatiōis suspēnsionis vel
interdicti snias. siue istos quoz
occasione sunt plate. vl̄ eos qui
eos obseruāt. aut eos q̄ taliter ex-
cōicatis p̄municare volūt nisi li-
centiā ipam reintegrat̄ reuocēt.
z si q̄ sunt ablata restituar̄ siue p̄
illis satisfaciāt. Et silr̄ q̄ dicta li-
cētia vsi fuerint. vel etiā sine licē-
tia suo motu hoc fecerint excōi-
cationē incurrūt. In q̄ si p̄māse-
runt p̄ duos mēses nō nisi p̄ pa-
pam absoluūtur. d̄ sē. ex. q̄cūqz.
li. vj. Uicesimus non⁹ q̄n q̄s ab
excōicatioē fuit absolut⁹ in mor-
tis articulo. vl̄ alio ipedimento si-
cessante articulo vel alio ipedi-
mēto nō p̄senter se q̄nton⁹ pote-
rit illi a q̄ absolui debuerat rein-
cidit ipso facto in eandē sniam
de sen. excō. eos. li. vj. Tricesim⁹
q̄n aliq̄ absoluunt a sede aplica
vl̄ a legatis. z iniūgiteis q̄ se re-
p̄senter ordianys vel alijs sus-
cepturi p̄niam z passis iniuriam
seu eis q̄bz obligati sunt satisfi-
ciāt. si hoc nō faciāt cū p̄mo pote-

Q. iij.

De sententia

runt reuincuntur in eandem sententiam. ut
in dicto. c. eos q. li. vj. Tricesimus
primus de illis q. in cimiterijs sepe-
liuntur corpa tpe interdicti. v. l. vsura-
rios manifestos sciēter sepeliunt.
a q. excoicatione nō debēt absolui
nisi p. ad arbitriū diocelani sa-
tisfecerit q. b. p. nulla fuit iniuria
irrogata. de sepulturis. eos. in de.
Tricesimus secundus de religiosis q.
decimas ecclie debitas sibi ap-
propriat v. l. vsurpat. siue q. non p-
mittit solui ecclis decimas q.
bus tenent. iuxta tenore clemen-
tine de decimis. religiosi. Tricesi-
mus tertius de monachis siue ca-
nonicis reglaribus q. nō hnt admi-
nistraciones et pferunt se ad curias
pncipū sine licētia pator. vt dā-
nā inferat aliqd p. latis suis aut
monasterio. vt de statu mo. ne i
agro. in clem. Tricesimus quartus
de monachis q. itra septa mona-
sterij arma tenent et. vt i dicto. c.
ne in agro. Tricesimus quintus de
his q. impediunt visitatores monia-
liū vel canonicorū nisi moniti de-
stiterit. vt de statu mona. accedē-
tes. in de. Tricesimus sextus de
quibusdā mulieribus q. dicunt be-
guine. silt et religiosi q. eas in tali
statu fouēt. de religiosis domibus
cū de quibusdā. in de. Tricesimus
septimus de illis q. scienter p. tra-
hunt in matrimonij gradu p. sang-
ninitatis vel affinitatis. p. hibitis.
vel cū monialibus. v. l. p. trahentes
qui sunt religiosi v. l. moniales. si-
ue etiā clerici i sacris. vt d. p. sang.

et affi. eos. in de. Tricesimus octa-
uus de inquisitoribus hereticorum q.
pretextu inquisitionis officij q. bus suis
modis illicitis pecuniā extorqunt.
vel etiā bona eccliaz ob delictū
clericorū applicāt fisco. de hereti-
cis. volentes. in de. Tricesimus no-
nus. p. rās. capitanei. rectores. cō-
sules et iudices. p. siliarij et alij of-
ficiales q. statuta scribunt. faciunt
et dicant p. que d. s. p. pellit solue-
re vsuras v. l. solutas nō reperere
et qui fm ea iudicāt. et q. habēt
super hoc potestatem. nisi statuta ip-
sa deleuerint sunt excoicati. vt d.
vsuris. ex graui. i de. Quadrage-
simus de religiosis medicantibus q.
domos ad habitandū de nouo
recipiunt. vel receptas mutant
seu alienāt. de excei. p. lra. c. vno
li. vi. et de penis. ca. cupientes. i
de. Quadagesimus primus de
religiosis qui. s. dicunt aliq. verba
quibus retrahunt audientes a so-
lutione decimarum. vt in dicto
capi. cupientes. Quadagesi-
mus secundus qui p. sistentibus si-
bi nō faciunt p. sciam de decimis
soluēdis. qui suspēsi sunt a p. dē-
catis officio donec si cōmode
p. nē faciāt eis p. sciaz. Et si iterum
p. dicēt excoicati sūt. vt h. ibidē.
Quadagesimus tertius de reli-
giosis quibuscunq. qui nō suāt
interdictū qd seruat m. ecclia. d.
sen. excom. ca. i. in de. Quadage-
simus quartus de fratribus mino-
ribus qui tpe interdicti recipiunt
ad officia diuina fratres vel sorō

res d' tercio ordie q' p'tinentes di-
cunt. de sen. ex. cu' ex eo. Quadra-
gesimus quintus: opponēs seu
impugnās s'ras pape nonis ele-
cti etiā ante coronationē suā ex-
coīcatus est p' exuagantē. xi. Be-
nedicti. q' incipit: quia nonnulli.
Quadragesimus sextus: verbe-
rās clericū diabolo instigāte: pu-
ta ex ira aut aīo vindicādi v'l v'l
ascēdi se i eo: ipō facto ē excoīca-
tus. xvij. q. iij. si q's suadēte dia-
bolo. 7 d' sent. ex. cū illoz. Et no-
tanter d' instigāte diabolo 7 ex
ira. secus si iocose aliq's clericum
in ludo honesto offenderet: non
aīo iracūdo nec ex malo p'posito
nō incidit excoīcationē. d' sen. ex.
cū volūrate. Dicit etiā aīo v'l a-
scēdi se in eo: q'ā sec' si de māda-
to sup'ioz q's capiat clericum in-
corrigibilē vt ad iudiciū eū p'tra-
har. Talis ei nullā s'ntiam incur-
rit. vt d' sen. ex. vt fame. Nā ta-
les p'nt etiā ab eccl'ia extrahi etiā
violenter. vt d' glo. ibidē. Sup
hec dicta p'nt excusari m'gri pla-
ti: p'sanguinei 7 alij i iure exp'ssi:
q' b' p'mittit correctio clericoz. q'
si etiā aīo iracūdo clericū verbe-
rāt 7 de correctōe actu nō cogi-
rāt: excusant s'm Hosti. Nō em
p'nt dici ex ira corrigere clericos:
cū dol' nō assit. 7 p' p'ns nec vio-
lencia. suffic' em q' correctōez ha-
beāt i habitu. Quadragesimus
septim': de istis laicis q' collectas
tallias 7 onera iponūt eccl'iaſti-
cis p'sonis: ab ipsiſ suoz puen-

tū v'l bonoz d' imidiā decimā
seu viceſimā extorquētes. de im-
mu. ec. clerici. li. vi. Quadragesi-
mus octau' de platis 7 de illis p'
sonis q' h'mōi laicis elemosinas
v'l collectas q'scunq' p'soluūt: vt
habet ibidē. Hodie p'o solū lo-
cū h'z in exigētib' laicis q' soli in-
cidūt in excoīcationē: nō tamen
h'z locū in solventib' v'l recipien-
tibus a sponte solventib'. vt de
immu. ec. quomā. in dem. Qua-
dragesimus nonus: pcutiēs ali-
quē qui nouiter est religionē in-
gressus: licet nondū sit p'fessus:
incidit in excoīcationē. de sen. ex.
cō. religiosa. li. vi. Quinquagesi-
mus de illo q' h'z nō mādant p'
cutere clericuz: aliq's t'm noie suo
puta familiaris eius v'l p'sangui-
neus p'cutit clericū: 7 ille ratum
habuit postea: excoīcationē incur-
rit ipō facto. d' sen. ex. cū q's. li. vi.
Alios casus quere supra in cap.
de sacro p'nie. Et quia dictū est
in. xlvi. casu q' non omis p'cu-
tiens clericū incidit in canonem
late s'nie. Ideo videndū est bre-
uiter: q' q'rtuordecim sunt casus
in q'bus pcutiens clericū nō inci-
dit in excoīcationē. Primo quan-
do q's ignorabat an clericus eēt
puta q'ā comā nutrebat. d' sen.
ex. si p'o. Secōdo si nō defert habi-
tū v'l tonsurā nec aliqd d' clerica-
tū ostēdit: si tercio admonit' nō
se corrigat. de sen. ex. c. cōingit. 7
ca. in audientia. Tercio in cleri-
co qui cōtemp'to habitu fert ar-

De sententia

ma: et tertio monit^o nō corrigi^t.
vt in p̄dicto. c. i. audiētia: Et etiā
si nō monit^o sit: et se inuiscat ty^o
rānidi. de sen. excō. cū n̄ ab hoīe.
Quarto i clerico exercēte nego^o
cia secl'aria: vt i. c. sacerdotib; ne
clerici v^t monachi. et p̄us regit^r
monitio: vt in. c. in audiētia: d̄ vi
ta et honestate deri. c. si. Quinto
in clerico coniugato si nō fert habi
tū clericalē: de de. coniug. li. vi. Se
xto in clerico buffonib; macella
rijs goliardis: qui si p̄ annū exer
cuerint artē suā. v^t si minori tpe
admoniti nō destiterint. de vi. et
ho. de. li. vi. c. si. Septim^o in ill
q nō ex ira sed iocose se pcutiūt:
vt de sen. excō. c. i. d̄z tñ artēdi q̄li
tas ioci et rō fallēdi. de p̄sup. ca. i.
Octau^o in mgro q̄ tñ h̄ facit le
uiter cā discipline: de sen. ex. cum
volūtate. ca. si. Nonus ē in eo q̄
vini vi ex incōtinēti repellit tēpe
rate: de sen. ex. si vero. Decimus:
qn̄ q̄s cū vxore inuenit clericum
turpiter agere v^t cū mīe vel sorō
re v^t filia: vt i dicto. c. si vero. et c.
nec ille. Undecim^o: si fiat de pla
to aut mādato ipsi^o cā correctio
nis: vt i dicto. c. cū volūtate. et c.
ex tenore. Et si non fiat cā corre
ctiois tā verberas q̄s p̄cipies in
currūt excoicatioez. de sen. excō.
vniuersitat; q̄ si cā subest p̄r de
ricū cape et carcerare etiā plaicū
de sen. ex. si laicus. li. vi. Sz per
cussio nō d̄z fieri plaicū. alioqn̄
ambo incurrūt excoicatioez. vt i
dicto. c. vniuersitatis. nisi cleric^o

essz adeo: id est intantū incorrigi
bilis q̄ alit^o capi et corrigi nō p̄r:
de sen. ex. vt facit. Duodecimus:
in turbate diuina officia quem
presbyter vel alius ad quē spe
ctat p̄r eijcere de eccl'ia: de sen. exc.
venies. Silt^o cū q̄s rōne officij
qd̄ in eccl'ia obtinet pcutit deri
cū: aut etiā cū senior cā deuotio
nis hoc facit: aut dñs et p̄r siue
ppinqu^o familiarit^o corrigit. hec
oia intellige cū sint i minorib; or
dinib; p̄stituti: vt in dicto ca. cū
volūtate. Tredecim^o si clericus
sit depositus siue degradat^o: vt
de iudicijs: cū nō ab hoīe. et d̄ pe
nis. degradatio. in fine. li. vi. Et h̄
intellige si talis clericus deposi
tus ē incorrigibilis: et noluit viuere
sub regla clericali: vt notat i. c.
cū p̄tingit p̄mo. de sen. ex. et No
uellator sup regla delictū. li. vi.
et Joan. an. xvij. q. iij. si q̄s tein
ceps. et xij. q. v. excoicatoz. al's
aut si ē corrigibil^o si lz cū pcutere
lz eēt excoicatar^o: vt i iurib; p̄dictis
Et rō: q̄a adhuc licz excoicatar^o sit
dūmō sit corrigibil^o et nondū de
gradatus retinet puilegiū cano
nis si q̄s suadēte: qd̄ ē p̄cessū in
fauore ordiis et nō psonaz. vt in
dicto. c. p̄tingit. Uerūtn̄ Inno.
v. credit q̄ p̄berans hereticum
clericū nō incidit canonē. et hoc
ipe notauit de sen. ex. si ho. qd̄ tñ
intelligendū est de heretico de
posito p̄sniam. Qd̄ etiā sentiūt
Hoffredus: Vincētius: et Ber
nar. Dicit tñ Archi. xvij. q. iij.

si quis deinceps. q. laicus iudex potest expellere pcutere capere et occidere clericum si omnino est incorrigibilis. et aliter corrigi non potest. recepta tñ licētia ab ecclēsia. alias nō licet. xvij. q. i. si quis. xiiij. q. v. vbi de liguribus. c. circūcelliones. Quartusdecim⁹ quādo clericus transfert se ad actū pro: sus ordinis p̄trariū. vtp̄puta erat i mionibus. et factus est miles vlt⁹ biganius. lxxiiij. di. q̄sqs. 2c.

De effectu excoicationis.

Esecundo

scz de effectu excoicationis sciendū est q̄ excoīnicatus maior excoīnicatione nō potest eligere neq̄ eligi. neq̄ bñf. cū ecclēsiasticū acq̄rere. nec de bñficijs suis aliqd̄ p̄cipere. vt de appellationibus. p̄storalis in fine. Et hoc q̄n̄ est in mora petende absolutiois. de concessione p̄bendarū. q. diuersitate. Item nemo d̄z sibi participare loquēdo orādo salutan do bibēdo comedēdo. xi. q. iij. si cur apli. Item non p̄r p̄stirui p̄curator. neq̄ p̄curatorē p̄stine re ad agendū. nec ferre aliquam sentētia. Itē si impetrat aliud re scrip̄tū p̄terq̄ sup̄ articulo excoīcatis: non valet. de rescrip̄. ap̄o iure. li. vi. Item si p̄ferre aliqd̄ sacramentū cū solēnitare. aut se ingerat diuinis. irregularis est. vt de de. exco. ministrāte. c. ap̄lice. Nec potest cū eo dispensari nisi

per papā. de sen. et re iudi. cum eterni. li. vi. Item excoīcat⁹ est suspensus tam ex officio q̄ ex bñficio. vt in glo. vl. c. cū bone. d. eta. et quali. xi. q. iij. rursus. vbi d̄r archi. q. etiā sol⁹ lapsus anni absq̄ snia canonis a bñficijs sufficit. et vltren⁹ nō audiat sup̄ bñficijs. et ita videt loq̄ istud. c. cursus. fm̄ Inno. q̄ hoc notat i dicto. ca. cū bone. Om̄ib⁹ em̄ bñficijs tā habitis ante excoīcationē q̄ postea acq̄sitis d̄z spoliari p̄ sniam. Si p̄ annū in excoīcatis vel interdicto p̄māserit. et post talē sniaz latam post annū sup̄ amissioe bñficioz: nō audiat vltren⁹ sup̄ eis vt d̄r ca. rursus. Que aut̄ dicuntur in excoīcatis eadez intellige in suspēsiōe. ar. p̄dicti. c. lū bone. vbi sic notauit Inno. Et etiā intellige de illo q̄ excoīcat⁹ p̄ p̄mācia: et qui citat⁹ sup̄ crimie nō cōparuit. Talis em̄ habet p̄o p̄uicto vel p̄ p̄fesso. Et p̄uat bñficijs post annū. et vt hereticus p̄demnat. vt d̄ here. lū p̄ruma. li. vi. Item effect⁹ excoīcatis est q̄ licet sit iniusta ex ordie vel causa. m̄ ligat. xi. q. iij. ca. j. de officio legati. cū p̄tingat. de sen. exco. cū p̄ tuas. et ca. secrete. vbi de h. Sed diceret. nō ne iudiciū ecclēie d̄z se p̄formare iudicio dei xi. q. iij. tūc vera. ij. q. i. deus omnipotēs. de sen. exco. a nob. h. d̄s nullū ligat iniuste. de peni. di. iij. si ex bone. ergo ecclēia nullū d̄z ligare iniuste. Itē deficiēte causa.

R

De sententia

pp̄ter quam aliqd̄ d̄z fieri iuste deficit ⁊ effectus. li. di. his oibz de bigamis. debitū. de appel. cū cessante. Sed causa excoīcatio nis d̄z esse pctm̄ mortale. xi. q. iij. nemo ep̄oz. hoc aut̄ cessat in excoīcatōe iniusta. ḡ. nō d̄z ligare. Dicendū est ad hoc q̄ licet null⁹ d̄z excoīcari iniuste. tñ si excoīcet tenet excoīcatio apud eccl̄iā militante. licet nō apud deū. Et h̄ fit ideo vt eccl̄iastica censura eo plus timeat. et vt homo crescat p̄ obediētie meritū. iniuste sentētie parēs. Un̄ d̄t gl. xi. q. iij. nihil. q̄ lz iniusta sn̄ia sit timēda ⁊ tenēda quātū ad militātes eccl̄ie iustiā. nec mir⁹ q̄ apud deū non tenet q̄ nō fallit. sed apud eccl̄iam tenet. q̄ fallit ⁊ q̄ fallit. de sen. exco. a nobis. Nō est tñ int̄tio eccl̄ie aliqñe iniuste excoīcare. imo punit acriter iniuste excoīcātes. vt ptz. xi. q. iij. illud. ⁊ de sen. excom. cū medicinal. li. vi. Quando ḡ d̄z q̄ excoīmunicatio est et ne mortis dānatio. intellige si cōtēnt. al's nō. Et ita solus p̄cept⁹ inducit dānationē. xiiij. q. iij. no tandū. ⁊ h̄ in gl. nemo ep̄oz. xi. q. iij. ¶ De participatione cum excoīmunicatis.

Insequē

ter de tertio. s. de participatiōe cū excoīcatis est sciendū q̄ quedā participatiō est illicita. s. cum q̄s partici

par excoīcato i crimie p̄pter qd̄ excoīmunicatus est. s. dādo ei cōsiliū auxiliū vel fauorē. ⁊ talis incurrit eandē sententiā. de sen. excom. si ꝑ cubine. ⁊ c. nup. Sed o qñ participat in crimie mortali. sed nō in illo p̄pter qd̄ excoīcat⁹ est. ⁊ tal' mortali' peccat. sed non incurrit eandē sententiā excoīcatōis. Tertio qñ participat ei in diuinis. s. recipiēdo eū ad diuina officia. v̄l ad sacramēta v̄l ad sepulturā. Et licet talis nō sit irregularis prima vice. tñ p̄pinq⁹ est irregularitati. Et si celebrauerit in tali pctō erit irregularis. de sen. exco. is qui. li. vi. Quarto qñ quis participat nō in crimie. sed in loquēdo orādo v̄l bibēdo secū. Et de tali participante dicit Thomas. pbabiliter posse dici q̄ nō peccat mortaliter. nisi excoītemptu vel ꝑtra phibitiōnē superioris. Unde regularē est participās p̄tinaciter excoīcat⁹ peccat mortaliter. ⁊ potest excoīcari maiori excoīmunicatione. Non sic autem est de participāte quadā leuitate in verbo vel i cibo aut potu ⁊c. cū valde graue esset q̄ q̄s p̄ vno leui s̄bo in cideret excoīmunicationē vel mortale pctm̄. Per hoc p̄solum illud dubium qd̄ cōiter inter d̄ctes multorum voluit. vtrū. s. participans excoīcato (vt iā dictū est) peccat mortaliter. ⁊ an sn̄iam incurrit. Hosti. videt tenere q̄ tūc peccat mortaliter qñ hoc facit p̄tinaciter in cō

*De partin.
partione cum
excoīmunicatis*

excoꝛdicationis

temptum ⁊ contra prohibitiones superioris specialiter vel generaliter factam. nam in hoc casu est excoꝛdicationis participas alij. fm ipsum. vt de clerico excoꝛdicationis ministrare. si celebrat. in fine. ⁊ de sentē. excom. statum⁹. in fine. ⁊ eodē titlo ⁊ stitutionē. li. vi. Ex quib⁹ inferit hoc salubre Documentū ⁊ salutare consiliū q̄ ex quo ante ammonitionē factam participans excoꝛdicationi non potest. vt dicit Archidyaconus vbi supra. restat q̄ venialiter peccat. Ex quo autē post ammonitionē factā ⁊ speratam excoꝛdicationi potest: planum est q̄ tunc peccat mortalit. nam etiam excoꝛdicationis sententia non est ferēda nisi pro mortali peccato. Sic ergo fm Archidya. pernitencia est causa p qua sola fertur hec sententia. Sic intelligit Hostien. capitulo sacri. quod vi metus ve causa ⁊c. Et ex his patet q̄ si quis excoꝛdicationis est pro contumacia vel alio crimine vel vt satisficiat. ⁊ i processu nō est prohibitio generalis vel specialis participando facta: participans cum tali in locutione cōmestione ⁊c. non peccat mortaliter: sed venialiter. Ratio quia non facit contra prohibitionem superioris: cum adhuc non sit prohibitiū. Ideo dicendum est fm Archidyaconū vbi supra. si quis communicat excoꝛdicationis contra prohibitionem cano-

num: peccat venialiter. nisi forte nimis frequenter vel in contemptum canonum. quia tunc esset mortale. Sic potest intelligi. xi. q. iij. excellentissim⁹. ⁊. xv. di. capi. alias. Sed cōtra prohibitionem hominis: mortalit. peccat. vñ cōsuevit dici q̄ mitius agitur cum lege q̄ cum ministro legis. ff. de arbit. celsus. Ita notauit Hostiensis in ca. q̄ in dubijs. de sententia excoꝛ. Et hoc teneas. Nec aduertas illū monachū Raymundū cum lata cappa ⁊ stricta conscientia. qui in summa sua dicit q̄ si aliquis cōdicat excoꝛdicationi casu nō ⁊cesso sciēter: si nouit ius: vñ si est cleric⁹: semper peccat mortaliter. quē secus est Inno. q̄re⁹ vt ipse notauit de dolo ⁊ contumacitatis. in glo. vlti. iuxta si. ⁊ in. c. sacris. q̄d met⁹ causa. applicādo textualia prout potuit p sua opinione fulcienda. Cōtra q̄s est hodie tota scola iuristarū ⁊ theologorū: qui sequētes bñ Thomā in. iij. in. iij. dicit p cōclusionē. q̄ quis quis sciēter excoꝛdicatione cōmunicet: nō peccat mortalit. nisi in trib⁹ casib⁹. s. qñ cōdicat in crimine vel in p̄temptū superioris aut in contemptum clauū. vñ si cōmunicat i diuinis. q̄d teneas fm Archi. Ubicūq̄ ḡ inuenias in iure q̄ cōdicare excoꝛdicatione est p̄ctm mortale. intellige cū h̄ ex studio fit ⁊ in p̄temptum. ita intelligit. ca. excellentissimus. xi. q. iij. vt Hugo ibidem notauit.

R ij

De sententia

Similit̄ diuini cōicare ē mortale vt dicit Hugo. xi. q. iij. rogo. sicut in crimine est mortale vt d̄ sc̄. excō. nuper. Præterea sciendū q̄ nō dicitur cōmunicare excōicatus. licet ego t̄ ip̄e sum⁹ in eadem domo. ego p̄ meis negocijs: excōicatus aut̄ p̄ suis. Sed si ego t̄ excōicatus irem⁹ ad papā v̄ ad aliū dñm vt p̄ eodē rogaremus bñ incidere excōicationē r̄c̄. Irē si ego t̄ excōicatus habem⁹ vnaz camerā cōmunē. bñ licet mihi cū excōicatus esse in eadez camera t̄ iacere t̄ cōmedere. s̄z nō in eadez mēsa v̄ in eodē lecto. q̄z h̄ nō p̄t esse sine volūtar̄ia cōione. fm̄ archi. qui ita notauit. xi. q. iij. apli. Sed d̄r̄ t̄m̄ sc̄tus Ioh̄es euā. exiuit balneū p̄pter cherintū excōicatus. xiiij. q. i. ois q̄. Dicendū q̄ illud fuit ex sup̄abūdātia iusticie t̄ cū h̄ q̄z aliud est dimittere delicias p̄pter p̄sentia excōicati. q̄d est bonū. sicut fecit br̄us Ioh̄es aliud ius suū dimittere. q̄d non est bonū. fm̄ Inno. q̄ ita notauit de sen̄ excō. nup̄. Præterea sciendum q̄ si excōicatus intrer̄ ecclesiam oēs exibit̄ ecclesiāz. fm̄ glo. xi. q. iij. sicut apli. Sacerdos n̄ si incepit missam nō exbit̄. q̄z nō relinq̄t officiū inexpletū. vij. q. j. nihil. Hugo aut̄ notauit in. c. cū excōicatus. ibidē. xi. q. iij. q̄ sacerdos remanebit cū duobz. Host. q̄o in summa. de sen. excō. c. si. d̄r̄ q̄ si excōicatus eijci nō p̄t de ecclesia. t̄ p̄l̄ byter non dū incepit ca-

nonē. velles exuat t̄ recedat Si q̄o incepit: p̄ficiat missaz. t̄ ab ip̄so excōicatus oculos auerrat. t̄ r̄t̄ est vt statim sumpra cōione sacri vadat ad sacrificiā. t̄ ibi missam p̄pleat. de p̄se. dist. ij. relatuē Concordat hostiē. t̄ Hostredus. Dicit t̄m̄ Inno. de sen. excō. nup̄. q̄ si in ecclesia esset excōicatus: nō in causa orādi: sed p̄ alio suo negotio. nō videt ip̄e Inno. q̄re in eadez ecclesia orare nō poss̄ ē: cū nō participo sibi in orōne: ex q̄ non orat. licet aliq̄ tradicat̄. Dicit et̄ si excōicatus esset extra ecclesiam et audiat missam: statim sacerdos d̄z cessare. Et aliq̄ orātes recedere nisi forte incepisset canonē misse vt dictū est. t̄ h̄ ne relinq̄t officiū inexpletū. Sciat em̄ excōicatus q̄ nō licet sibi ingredi ecclesia aliq̄ hora. Et ad h̄ facit. xv. dist. ca. i. post principiū. xiiij. q. iij. de r̄e. t̄. i. q. i. nō licet. Nisi cā audie di p̄bū dei. de sen. excō. m̄sio. de p̄se. di. i. eps. xxv. q. iij. de his. s̄z Hosti. q̄ ita notauit de clerico excōicatus. illud. Unde d̄r̄ Egidius cardinalis. q̄ si excōicatus sicut p̄nata p̄sona vult dicer̄ horas canonicas: d̄z h̄ facere extra ecclesiaz t̄ nō intra ex causa sup̄dicta. q̄z separatus est ab ingressu ecclesie. Sed circa p̄missa est sciendū q̄ q̄z m̄lti ex leuitate t̄ ex causa vel signis leuibz v̄t̄q̄ alios tanq̄ excōicatos. id̄ expedire scire q̄n̄ q̄s ē vitā d̄us. Pro q̄ sciendū fm̄ Hosti. d̄ sen. excō. cū nō ab hoste. a cō-

excoicationis

munione illi q̄ p̄ sacrilega manū iniectione in clericū in edictū seu canonē excoicationis incidit: licet denūciat⁹ nō sit: debes abstinere: dūmodo i iudicio sit. vel h̄ scias. s. qz vidisti qñ clericū pcul/ sit: ⁊ publica sup̄ h̄ laborat infamia donec se purgauerit. p̄ q̄ al/ legat. c. cū desideras. d̄ sen. excō. Et h̄ vult etiā glosa. i. p̄dicti. c. cū non ab hoīne. q̄ d̄ q̄ q̄ cito scio vnū excoicatū debeo ip̄m statim vitare. q̄uis nō sit denūciatus. nisi solus h̄ sciat. Et h̄ est p̄tra Johā. fauentinū. f. Hostiē. ⁊ glo. su. p̄adicit. c. q̄ dicit. q̄ excoicat⁹ nō est vitā dus q̄sqz denūciat⁹ sit. q̄d oīno falsum est. Denūciatio aut nō sit nisi p̄p̄ ignorātes. argu. de iudicijs. ita q̄: iudā. Et eū q̄ cert⁹ est certiorari nō oportet. de regul. iur. eū q̄ li. vi. de⁹ eū ligat in hac snia ⁊ non homo. xi. q. iij. nemo. Unde ⁊ secū trahit executionē. n̄ ampli⁹ ligat p̄ denūciationē. de appellatiōibz. pastoral. Debet ḡ vnusqz vitare excoicatū: ⁊ si denūciatus nō sit: dūmodo sciat h̄ talis: q̄ ip̄m p̄uince re possit. vel etiā si famosum sit. vt dicitur est. sec⁹ vbi occultū est. Et hoc est ver⁹ de excoicato i spe cie. i. noiātim. non aut in gñe. Et etiā vbi tibi p̄stat tanqz homini. vel si sit infamat⁹ de h̄ publice. Secus si tibi p̄staret tanqz deo pura in p̄fessione. qz tunc nec in publico nec in puato ip̄m vitare debes. Itē si audis hoc ab alijs

non sis facil⁹ ad credendū nisi p̄ latus h̄ tibi nūciat. tunc oīno credendū est. xi. q. iij. cure. Scire tñ debes q̄ alijs p̄pter famā publicā vitatur tanqz excoicatus. licz excoicat⁹ non sit. fm̄ Hosti. in. c. cū desideras. de sen. excō. vt etiā dicit glo. Qz si fama est aliquē esse excoicatū: vitā dus est. Et ita fama facit p̄bationē. Et ista oīa intellige q̄ ad publicam vitatiōnem. nā si quis solus nouit alij quem excoicatū: ⁊ hoc p̄bare nō potest de facili: ip̄e solus eū vitabit. alioquin si nec aliquē p̄bare poterit: nec ip̄e eū vitabit publicē: sed tñ occulte. ⁊ vbi poterit facere sine scandalo. Unde tene: p̄ regula fm̄ Raymū. q̄ si manifestum est esse aliquē excoimunicatum. alij tenent exire de ecclesia v̄ procurare q̄ exeat. Si h̄ non est manifestū. tunc illi q̄ sciunt exbunt caute ⁊ secrete. ita tñ q̄ non sequat manifestatio illi. si cōmode possunt. alias si timeat manifestatio ei⁹: non exbūt. vi. q. ij. Si tñ ep̄us. Occulte nanqz excoicatus d̄ occulte moneri vt exeat. Concordat goffredus. No die p̄ statutū constāriē. bene p̄uisum est q̄ nullus aliquē vitare debet. vel p̄ excoimunicato habere. nisi denūciat⁹ sit ⁊ declaratus. Et hoc intellige quantū ad publicā vitatiōnem. alias si tibi constar aliquem incidisse canonem late sententiē debes eū vitare: non expectādo aliquam.

R iij.

De sententia

denunciacionē p iura supius di-
cta. Et tñ modo q̄ dictū ē supra
Idē dicendū est si fama publi-
ca est. vel audio a fidedignis ali-
quē excōicatu: fm̄ Raymunduz
teneor eū vitare. Et vt melius
ista recolligas ponunt̄ q̄nqz re-
gule de hoc. Quaz p̄ma talis ē.
Excōicatio p̄cipās in crimine in-
currit eandē sniam excōicatis:
vt de sen. ex. c. si p̄cubine. r. c. nu-
per. Quod intellige sic: si dar cō-
silū: an alii v̄l fauorē sine q̄bus
ille nō fecisset. Sēda regl'a: par-
ticipās excōicatio nō in crimine ī
p̄temp̄tū tñ clauū: incurrit mor-
tale p̄ctm̄. Tercia regula: partici-
pans excōmunicato in diuinis:
scz admittēdo eū ad diuina vel
ecclesiastica sacramēta vel ad se-
pulturā peccat mortalit̄. Et licz
p̄ma vice non sit irregularis: vt
de sen. ex. is qui. lib. vi. tamen in-
gressus ecclie est ei interdicit̄. vn-
de ingerens se secūdo ad diuina
fit irregularis. de sent. ex. is qui.
lib. vi. Et si sic decedit non debz
in cimiterio sepeliri: vt dī ibidē.
immo vt in vltimo casu sepeliēs
excōmunicatū in casu non p̄ces-
so excōicatus est: vt de sepulturis.
eos qui. in dem. Quarta regula
Participās excōicatio in p̄tem-
ptum superiorū peccat mortali-
ter. xi. q. ij. nemo. Quinta regu-
la: participans excōmunicato bi-
bendo: comedēdo: loquendo se-
mel tñ: v̄l ex casu necessario: nō
tamen in cōtemp̄tum peccat ve-

nialiter: s; patet. quia veniale fit
mortale dū placet: r̄ frequentia
delicti facit p̄temp̄tū. vt dī Au-
gusti. de fide xp̄iana. Tūcē dī
quis ex p̄temp̄tu facere q̄n vo-
luntas eius ordinat̄ ad obuiari-
dū legi. Sciendū tñ circa p̄mis-
sa: q̄ in omnibus casibus p̄terqz
in primo: talis participās p̄ ab-
solui a p̄prio sacerdote. Sed in
p̄mo casu quādo cōicatur in crimi-
ne: nō potest absolui ab alio nisi
ab illo q̄ excōmunicauit p̄cipa-
lem. Tamē si ille p̄municas cō-
mode non p̄ accedere illū excō-
municatoz: p̄or absolui a p̄prio
sacerdote. vt dī in ca. nuper. de
snia ex. In articulo tamen mortis
potest ab omī excōicatione ma-
iori per simplicē sac̄dotem absol-
ui: seruata tamē forma de q̄ ha-
bes supra circa sacramētū pe-
nitentię. P̄terea sciendū q̄
q̄nqz p̄sone excusant̄ a p̄ctō par-
ticipatōnis cū excōicatio. Primo
si quis causa vtilitatis participat
vt si loquitur de his que sunt dī
salute excōmunicati. vel ad salu-
tem propriā. si aliū nō habet vt
loquat̄ pro debitis que tenentur
sibi excōicatis. Sēdo excusat̄ vt
or participās vno excōicatio. v̄l
ecōuerso. tñ q̄ntū ad redditiōnē
debiti n̄ excusat̄. q̄a nō tenet viro
excōicatio reddere debita. ille tñ
excōicatus tenet viro p̄cti red-
dere. xi. q. ij. quomā multos. in
glo. sup̄ p̄bo viros. finali. Ter-
tio excusant̄ serui: an alle filij nra

excoicationis

Ita seruientes & oēs familiares q̄
 nō dederūt cām dño pp̄ quaz
 excoicat. Et intellige de suis q̄ añ
 excoicatōez dñi fuisse ceperūt. &
 de filijs nō emācipat̄. i. nō diui
 sis a pr̄e: q̄ s̄ adhuc in p̄na po
 testate. Rusticos intellige colo
 nos agroz dñoz suoz: & alios:
 q̄ tñ in his laboribz ad q̄s d̄ in
 re tenēt p̄nt̄ p̄cipare dño. Pa
 tres tñ non excusant̄ p̄cipātes
 cū filijs excoicatis: nec dñi cum
 seruis fm̄ Raymūdū: q̄ tenētur
 suos corrigere minores. Tamen
 dicit Hostiē. q̄ dñi suis mercen
 narijs q̄s suo magno icōmodo
 vitare nō p̄nt̄: p̄nt̄ cōicare. Si
 milit̄ socij habētes aliqd̄ in cōi.
 Quarto excusant̄ illi q̄ ignoran
 ter cōmunicāt excoicatis. Quinto
 excusant̄ illi q̄ i necessitate eis
 cōmunicāt. vt si q̄s cōicans irer
 p̄ terrā excoicatoz & nō haberet
 alibi emere vitā: p̄ in tali ne
 cessitate ab excoicat̄ emere: & cū
 illis etiā cōcedere. Ultio scien
 duz q̄ sepe ep̄i vl̄ eoz officiales
 cōmittūt plebanis absoluerē ali
 quos excoicatos. ideo de modo &
 forma absoluēdi taliū ē vidēdū
 Ubi est notādū q̄ in absolutōe
 a maior̄ excoicatioē q̄rtuoz sunt
 seruāda. Primū vt excoicat̄ p̄
 us iuret stare mandatis eccl̄ie: lz
 hoc nō sit de suba absolutōnis.
 Secōdo si q̄s p̄ manifesta offen
 sa excoicat̄: nō absoluat̄ nisi p̄us
 satisfaciāt. Si aut̄ ē occulta: suf
 fiat iuratio cautio. Tertij est:

vt absoluat̄ per eū q̄ tulit s̄n̄iaz:
 cū psalmis & oracōibus circa h̄
 p̄lueris. Primo p̄mittendo: de
 us miserat̄ nostri: vsq̄ ad finē.
 vl̄ fm̄ aliquos: miserere mei de
 us. Deinde kyrieleyson: Pater
 noster. Saluū fac seruū tuū do
 mine sperantē i re. Nitre ei au
 xiliū de serō: & de syon tuere euz.
 Esto ei turris fortitudinis. a fa
 cie inimici. Dñe exaudi orationē
 meā. Oremus: Presta q̄sumus
 omnipotens deus huic famulo
 tuo dignū penitētie fructum: vt
 ecclesie tue a cur̄ veritate deuia
 uerat̄ peccādo: admissoz redda
 tur innocuus veniā p̄sequendo
 Per xpm̄ dñm̄ nrm̄. Tūc sequit̄
 forma absolutōis. De oīpoten
 tis dei gr̄a & misericordia confi
 sus: auctoritate dñi nri iesu xp̄i: &
 beatoz apostoloz Petri & pau
 li: nec nō auctoritate ordiaria mi
 hi in hac parte p̄cessa: a sn̄ia ex
 coicatiois quā incidisti pp̄ inie
 ctionē manuū in clericū ordina
 tum: ego te absoluo & restituo te
 in sinum matris ecclesie & parti
 cipationē sacramētoz & cōmu
 nionē fidelij. In noīe p̄ris & fi
 lij & sp̄s sancti: amē. Et idē modus
 seruāduz ē circa mortuū excoica
 tum absoluēdo: nisi addēdo ver
 ficulos & psalmos q̄ sūt circa cō
 mendationē mortuoz: addēdo
 collectā. Inclina dñe aurē tuam
 cū illa. Da q̄sum⁹ dñe aīe famu
 li tui refrigerij sedē: q̄etis beati
 tudinē. veri luminis claritatē. p̄

De sententia

ipm dñz nrm. Quartū est vt p̄
cipiat illi sic absoluto: si erat ab
solutus a snia canonis: vt nūq̄
illū canonē excedat. s. vt nō p̄
curat clericū aliquē: vel p̄ simile.

De suspensionis snia.

*De suspensio
Sententia*

Irca sus

penionis sniam ē sci
endū: q̄ suspensio ē p̄

hibitio q̄ q̄s astringit abstinere
ab aliq̄ certo actu legitimo. Et ē
multiplex. Nā tot s̄ singulares
suspensioes q̄t s̄ actus legitimi.
Un̄ p̄ q̄s suspēdi a bñficio ⁊ of
ficio ⁊ iurisdicōe ab ingressu ec
clesie ⁊c. Pro q̄ sciendū q̄ Jo
an. an. i. de cupictes. d̄ penis. in
glo. magna enumerat. xv. suspē
sionis spēs. Est aut̄ suspensio a
cōione fratrū simplex. xvij. di. si
quis aut̄. Alia determinata p̄ du
os mēses. ea. di. c. fi. Est aut̄ sus
pensio a cōione eucharistie do
nec peniteat. ⁊c. elec. ostus. d̄ his
q̄ fuit a maiore pte capli. c. i. in fi.
Itē ad oblatōnes altaris. xvij. q.
iij. m. ro. Itē a pceptōe sacroz.
xj. q. iij. sicut apli. ⁊ ca. seq̄nti. ⁊c.
de. excō. m. c. fi. Itē a p̄secratiōe
epoz simplr. de m̄ssa. c. ij. ⁊ de
terminare ad annū. de elec. pui
da. li. vi. Itē a collarōe ordinum
oium: et simplr de respib; ordina
tionū. vel nō est. ⁊ c. dilect̄: ⁊ cū
determinatiōe anni. eo. ti. eos q̄. li.
vi. ⁊ ad triēniū: de symonia. c. pe.
Nūq̄ certoz ordinū tm̄: ⁊c. tem
pō. ordi. c. lras. q̄nq̄ clerical' ton

sure tm̄: eo. ti. null. lib. vi. Itē ab
eoz executiōe q̄nq̄ simplr. eod.
ti. null. li. vi. q̄nq̄ certi ordiis tm̄
simplr: eo. ti. lras. vl' ad tps. eo.
ti. vl' nō ē. ⁊c. symonia. c. pe. Nūq̄
q̄ a pōntificalib; tm̄: ⁊c. m̄ssa. c. ij.
Nūq̄ ab officio sacerdotali: de
officio delegati. sane. ij. ⁊ eo. ti. c.
ij. li. vi. Nūq̄ nō a toto sacerdo
tali officio: s̄ solū a celebratione
missaz. Nūq̄ tm̄ p̄ duos mēses
⁊c. clerico p̄cusso. p̄terea. Nūq̄ p̄
annū. lv. di. null. ⁊c. p̄se. di. ij. re
latum. Nūq̄ p̄ duos annos: de
clerico p̄cusso. p̄sentū. Itē ē sus
pensio ab ingressu ecclie. Nūq̄
simplr. xvi. q. iij. nullus. ⁊c. si q̄s
⁊c. in cept. ⁊c. peni. ⁊c. oēs. ⁊c. offi.
dele. c. ij. li. vi. Nūq̄ determinate
ad mēsem. ⁊c. sen. ex. sacro. Nūq̄
quousq̄ satisfecerit. ⁊c. censib;
erigit. li. vi. q̄nq̄ suspēdit q̄s ab
ingressu ecclie ⁊ diuinis p̄ men
sem. ⁊c. sen. ex. c. li. vi. Et q̄d ipoz
ter suspēsiō ab ingressu ecclie ha
bet ⁊c. sen. ex. is cui. li. vi. Itē ē sus
pēsiō ab officio. Nūq̄ simplr d̄
vsu. q̄a in oibus. in fi. de. d̄ reb;
ec. nō alie. ca. i. Nūq̄ p̄ annū. de
offi. delega. c. vi. s. vt aut̄. li. vi. ⁊c.
⁊c. triēniū. de claud. despon. c. fi. ⁊
de heres. c. fi. in de. ad finem. Itē
est suspensio a voce capituli do
nec quis ordinē supra eadē cō
sti. ⁊c. era. ⁊ quali. or. vbi qui. ij.
risione. Itē a bñficio simplr.
de elec. nihil est. Et determinate
pura ad sex mēses ⁊ annū. in de.

De vi. 7 ho. de. c. ij. ad triennium
 de re. ec. no alie. c. ij. li. vi. de elec.
 cu in cunctis. eo. n. c. i. 7. c. cupien/
 tes. §. ceter. li. vi. Ad eps incertu
 scz qz diu tacuerit. de elec. gnali.
 lib. vi. determinate etiā q ad par
 tem distributionū. vt in p̄dicta
 decre. vt hi q. ij. respōsiōe. **Sus**
pendit etiā quis a bñficio obri
 nendo p sex mēses 7 p annū. vt
 in p̄dicta decre. ij. de vi. 7 ho. de.
 qnqz per annū 7 biennū. de sta
 tu moa. ne in agro. §. si qz. **Su**
sponditur etiā quis a bñficio ob
 tinēdo p seprē mēses. 7 p annū.
 vt in p̄dicta dcre. ij. **Itē** est suspē
 sio ab officio 7 bñficio simplr. d
 restibz. tā lris. in fi. de se. nup. c. i.
 de p̄uile. tuaz. qnqz determinat
 te ad tēpus satisfactiōis vel resti
 tutiōis. de elec. quia snie. de cēs/
 bus exigit. li. vi. Et qnqz hec sus
 pensio d: ab ordine 7 dignitate
 de scismaticis. c. i. in fi. Et qn sumi
 tur alternatiue vtputa aut ab offi
 cio suspendat. aut a bñficio. de
 vi. 7 ho. de. a crapla. **Itē** suspen
 ditur qz ab administratiōe sim
 plicif. vt de solutiōibz. c. ij. 7 cū
 determinatiōe triēnij. de re. ec. no
 alie. c. ij. **Interdū** suspēdit ab of
 ficio administratiōis. 7 a bñficio
 vsqz ad satisfactiōē. in de. d de
 cimis. c. i. **Itē** suspēdit qz a puile
 gio clericali. qnqz in plona: qnqz
 in rebz. de vi. 7 ho. de. c. vlti. 7 in
 de. eo. n. c. i. **Itē** suspenditur qz a
 collatiōe bñficioz simplicif. de
 p̄bendis. graue. ne sede vacan

te. c. vno. li. vi. **Etiā** cum determi
 natio ne anni vl' biennij in de. d
 statu monachoz. ne in agro. §. si
 quis. **Itē** suspendit quis a cōfir
 matiōe epoz simpliciter. de trās/
 latiōe. c. ij. **Qnqz** p annū. de elec.
 prouida. li. vi. Et qnqz a confir
 matione inferiorz. de elec. nihil ē
Itē suspendit placus reglaris
 a perceptiōe p̄fessionis. de regu
 lis iurs. nō solū in fi. li. vi. **Itē** su
 spendit officū legati minoris p
 sente legato maiore de latere. de
 officio delegati. nolētes. **Itē** su
 spenditur status canonicoz ale
 manie. de elec. in demeritibz. §.
 penul. li. vi. 7 i de. de statu regu
 lariū antēdentes. §. illos quoqz.
Itē suspendit quis ab officio
 aduocatiōis 7 notarie. de here
 ticis. si aduersus. **Itē** a collatio
 ne magisterij. in de. de magistris
 cum sit. **Itē** ab officio p̄dicādi
 vt in de. cupientes. de penis.
Et autē facilius ista materia ca
 piatur: norande sunt regle sub
 scripte. **Prima** regula. **Suspen**
sus ab officio 7 iurisdictione siue
 ab homine siue a canone: nec ex
 cōicat: nec bñficia cōfert. de con
 ces. p̄ben. qz diuersitate. **Et** qm
 talis caret iurisdictione: excōmu
 nicare non potest. de excessu. pla
 ranta. **Secunda** regula. **Suspe**
sus ab ingressu ecclesie tantum:
 talis excōmunicat. 7 absoluit.
Ratio: quia adhuc retinet iuris
 dictionem. vt in ca. sacro. de sen
 excōmunicatiōis inuncto. ca. ab

S

*De suspōsi
 ab officio iur
 dictione ab ho
 mīe a canone
 sicut aliqz regle*

De sententia

excommunicatus, et de rescriptis, ubi ad tales suspensum qui incidit suspensione ab ingressu ecclesie, quod excommunicatus contra nullum casum, c. lauro, fieret remissio per absolutionem Tertia regla. Suspensus a beneficii potest bene eligere, ut in c. cum in cunctis, de electione. Quarta regla. Suspensus ab officio si talis est suspensus quod ad se et quod ad alios, nec eligitur nec eligitur, ut in c. cum dilectus, de consuetudine, et de electione, cum nunc. Et hoc est verum quando eligitur ratione privari officii. Si autem eligitur ratione publici officii potest eligere: dummodo sit occultus, facit de re iudicata, ap. pbandum, Quarta regla. Suspensus quo ad se tantum: ut ille qui est suspensus propter participationem excommunicati: talis eligitur, sed non eligitur, de cler. exco. m. n. si celebrat. Sexta. Suspensus ab ingressu ecclesie in ea celebrans irregularis est, de sen. exco. as. cui. li. bro. vi. Septima regla. Suspensus ab officio rita celebratioe missae quod a collatione sacramentorum et a quolibet actu sacerdotali: puta a baptizando solenniter intelligitur suspensus: et contra faciens fit irregularis. Octava regla. Sacerdos suspensus sacerdotalibus officiis ministras in inferiori ordine: non est irregularis. Quando vero est suspensus a collatione sacramentorum conferens aliquid sacramentum solenniter fit irregularis. Nona regla. Licet suspensus non perdit iura spiritualia nec possessionem bene-

ficii, nisi fructus beneficii sui perdit, secundum Innocentium, de appel. pastoral. Et hoc si est suspensus ab officio: et ex gravi causa: puta propter scandalum populi vel infamiam sola, secundum Hostien. de quo plene per Joh. an. c. cupientes de penis, in glo. magna, ad finem. Decima regla. Suspensus a canone propter participationem excommunicati potest eligere et alia facere quae sunt iurisdictionis. Sed si ab homine vel a iure vel alias ex alia causa: tunc non potest, secundum Joh. an. i. glo. magna, ubi supra.

De forma ferende excommunicationis

Estat nunc

videre de quibus, s. de forma ferende excommunicationis.

Pro quo sacerdos quod ad ferendum sententiam excommunicationis non debet festinare iudex sed mature procedere nec pro quolibet delicto debet ea ferre, iuxta illud poetici. Si quoties peccat homines sua fulmia mirrat Iupiter: ex quo tempore nullus erit de quo in glo. magna, xxxiii. di. va. lentino. Debet igitur premiari triplex monitio vel una pro tribus alias iniusta est excommunicatio, et iudex est suspensus pro mensura, quod si se ingerat in officio suo, si in divinis agens sicut prius irregularis efficit et pro solis papam absolventis et interdicti, de sen. exco. cum medicinali, li. vi. hec tamen pena non tangit episcopos, cum de eis non loquat

Suspensionis

expresse. Preterea e sciendū q se
 rētia excoīcatōis ferēda est ex tri
 bus causis. Prima est p̄sumacia
 qñ q̄s fuerit admonit⁹ vl' citat⁹
 per iudicē trib⁹ viab⁹ siue edict⁹
 vl' vno p̄ trib⁹. ⁊ ipse fuit inobe
 diens vel p̄sumar. Secūda cau
 sa qñ p̄ aliq̄ certo dāno vl' offen
 sa aliq̄s nō vult satisfacere tunc
 em̄ p̄t licite excoīcari. Et rō est
 fm̄ Tho. in. iij. sniaz. dist. xvij.
 qz talis peccat in proximū: cui fa
 cit iniuriā: ⁊ ideo merito est excoī
 candus. Terna causa qñ p̄sona
 ignorat sic excoīcatur in gnali. vt
 quicūqz furtū fecerit restituar: vl'
 qui sac̄ ⁊ nō reuelat. d̄ sen. exco.
 a nob. Nemo autē v̄z excoīcari
 p̄ p̄cō alteri. xxij. q. iij. si ab his
 licet bñ p̄t interdici. Sunt autē
 qñqz casus in quib⁹ snia excoīca
 tionis nulla est ip̄sō iure. Prim⁹
 est si ille q̄ in lica non habuerit
 potestare ferēdo sniam vt qz nō
 erat eius iudex vl' qz erat excoī
 catus. Secūd⁹: qz ē lata post ap
 pellationē legitimā. in q̄ casu eti
 am (vt notat Arch. ii. q. iij. cure.
 dicendo qz licz sit ordinaro credē
 dū denūciant aliquē excoīcatū.
 tñ si sc̄s p̄ certo denūciantū ante
 excoīcationē appellasse) secūf il
 li potes cōicare. vt de appella.
 ad nostrā. fm̄ Goffre. q̄ ita nota
 uit in p̄dicto. ca. dilect⁹. Istud
 vltimū dicitū intellige vt notat.
 de sen. exco. solet. li. vi. §. vl. Lon
 cordat ad h̄ glo. antiq̄. Bern. de
 appella. p̄ pastoralis, dicens qz si

quis excoīmunicat⁹ post appel
 lationē probabilem. licet excom
 municat⁹ sit. non tamē est p̄o ex
 cōmunicato habēdus: qñ licet
 ei cōmunicare in omnib⁹ sacra
 mentis. Hoc idē sentit glosa fina
 lis in ca. dilect⁹. ibidē dicens qz li
 cet p̄o sentētia sit p̄sumendū
 in dubio. magis tñ standum est
 appellatiōi qz denūciantioni excoī
 cationis. Tert⁹ casus est qñ sen
 tētia cōtinet intollerabile erroē.
 vt de sen. exco. p̄ tuas. vt si excoī
 municat⁹ q̄s ideo. qz nō furat. vl'
 qz non ducit ep̄o aliquā merentē
 cem. ⁊ sic de alijs p̄out exempli
 ficat glosa ibidē. Quart⁹ casus
 quādo aliquis excoīmunicat ma
 iori excoīmunicatiōe illos qui ex
 cōicato participāt. non in crimi
 ne: sed in locutiōe. Nam tal' sen
 tētia non tenet. nisi p̄missa tria
 monitione vel vna p̄ trib⁹: ⁊ cū
 h̄ nisi noiatiū exp̄mant partici
 pātes. de sen. exco. statum⁹. ⁊. c.
 p̄stitutionē. ⁊. c. statutum. lib. vi.
 Quint⁹ casus qñ p̄lat⁹ interdicit
 suis subdit⁹ ne exponāt suis su
 p̄iorib⁹ ab inq̄sitorib⁹ statum⁹ ec
 desiaz sniaz. sub pena excoīcatio
 nis: nā talis excoīcatio nulla ē. vt
 de of. or. qz pleriqz. li. vi. Ultio
 sciendū qz fm̄ emerici i summa
 sua regulariter ep̄us ⁊ q̄libet in
 ferior parochialis p̄el byter p̄cē
 absoluerē a snia excoīcatōis etiā
 maioris lata a iure vbi sibi sup̄
 or absolutiōē nō reservat. Nec
 obstat dicitū Joh. an. in glosa in

De ecclesiastico

ca. si epus. de pe. 7 re. li. vi. vbi ipse dicit qd absolvere excoicatos a maiori excoicatione non copetit simplicia sacerdoti: s; epo. vt dicitur sc. excoi. nup. Sed tu dic audacter qd ver est qd no copetit hoc simplicia sacerdoti simplr. Et etiam vbi phibet specialiter. sec^o autē vbi no phibet. Sic etiā dicim⁹ de epo. qd no copetit sibi absolvere a snia excoicationis maioris. vbi scz papa spēalr reseruauit. in ceteris no phibet. Silr dicit de epo 7 simplici sacerdote. istud tñ indigeret meliori declaratiōe p papā ppter simplices. Scias etiā qd absens pōt absolui ab excoicatione p curatore fm Guil. na. zonc. m solēnis recōaliatio i introductione in eccliam non pōt fieri eo absente. Et ita intelligit dicit Innoc. qd plix in hoc scripsit de senten. excom. cū desideras

De ecclesiastico interdico qd licet sit obseruandum

*De ecclesiastico
interdicto quod
sit obseruandum*

Inem opusculo imponere cupientes. de ecclesiastico interdico aliq subijciam⁹. Circa qd sciendū qd interdiciō fm Inno. no est nisi phibitio hoim habitantiū in loco a factis sibi accipiendis 7 a sepultura: 7 ne clerici celebret diuina vl ministrēt sacra. Et ē duplex: quoddā gnale: qd dā speciale siue particulare. Generaliter interdicit regnū siue p uincia: siue etiā ciuitas vel castz

Particulare no interdiciō est qn de multis ecclesijs vna due vl tres interdiciunt. vt habet d. ver. sig. cū in partibz. Sic etiā speciale dicit qn oēs ecclie ciuitat⁹ vl p uincie interdiciunt. vt fit p executores graz. vñ gnale dicit idō quātum ad illū locū: vbi nullus excipitur. Un fm dñm aluaz. liz p sona interdicit. vt. l. qd diu in tali loco morat: vel ad quēcumqz p uenerit quādiu ibi fuerit: seruet interdiciō in hoc. licet ppter personam speciale cēleat interdiciō tñ qd ad obseruationē gnaliter intelligit interdiciō plarū. vñ oia q seruant tpe iterdicti gnalis: etiā tūc obseruabunt. Speciale autē est i q aliq ecclie excipiunt. 7 vbi solū terra eoz q interdicit specifice. Potest tñ poni interdiciō ex rōnabili causa. ppter culpā dñi loci adiciū: siue capitl: siue cōitatis: no tñ pōt poni p ordinariū vl p delegatū p pecuniario debito vl cuiusuis pecunie qnitate: nisi de autoritate sedis aplice spēali 7 expssa. p extrauagātez bonifacij octauū q incipit p uide artē den. 7 h intellige d in dicitō gnali qz spēale bñ pōt poni ppter debitū pecuniarū. vt qz pleban⁹ no soluit aliquā collectā sedi aplice vl epō: ppter interdiciō illa ecclia ill⁹ pleban⁹ no aut alia in illa ciuitate. Ita notauit Johā. an. in nouella. de senten. excom. li. vj. Et differit interdiciō ab excoicatione vel suspensione. quia exco-

interdictio

municat v'l suspēdit persona. s; interdicit locus vel regnū vel p/ uincia: castrū: eccl'ia: villa: ciuitas cōitas: cler' vel ppl'us. Pōt etiā hoc interdictū poni p epum. de casu epi potest capitulū interdicerē. videlicet qñ pcedit ex mero officio. alias aut sine casu capituli pōt interdicerē super notorijs delictis. hoc idē pōt facere electus pfirmat' licet nondum psecrat' q; hoc est in iurisdictione r nō ordinis. vacante s; sede pōt hoc etiā facere capitulū. De oib; istis sūt iura: q; obmitto causa breuitatis forma autem interdicti est hec. Nos ppter talē causam. s. occisionis sacerdotis in ciuitate facte ipam ciuitatē supponim' interdicto eccl'astico. His pmissis ponunt aliq; regle de obseruatione interdicti. Prima regla est. Interdicto clero specialit' nō ppter hoc popul' intelligit interdictus. nec cōuerso. vñ in tali casu laici possunt audire diuina. vt d' sen. excō. si sentētia li. vi. Lum vero alicui' ciuitatis v'l terre ppl's est interdict' : singulares psonę intelligunt esse interdicte. **Secūda regla.** Licet gñale interdictū clerici tenent obseruare: tñ eor' psonę nō sunt interdicte. Et ideo alibi existētes pñt celebrare **Tertia regla.** Interdicta tertia ppter delictū dñi: subditi ipius alibi pñt audire diuina: nisi culpabiles existāt: v'l nisi ipi fuerit interdicti ppter dñm in eis puniendum. de sen. excō. si ciuitas. lib. vi. **Quarta regla.** Ciuitate v'l castro interdicto: v'l villa: suburbia illoz r cōtinētia edificia intelligunt interdicta. vt dicto. c. si ciuitas. Suburbia aut' fm Johēz de deo intelliguntur loca extra ciuitatez. vt ipa edificia q; sunt extra vltimā portā ciuitat' sine sit porta clausa v'l aperta: qd' alio noie dicim' ingressum vel introitū ciuitat' pncipalē v'l finalē. De q; edificijs vocant omēs hoies ad cautionez ciuitat' : r solunt cōsensiones census v'l tributa. v'l qscūq; exactiones cū cimb; ciuitatis. **Quinta regla.** Interdicta eccl'ia nec in ipsa: nec in ei' capella potest celebrari. nec in ei' cimiterio cōrriquo poterit sepeliri. vt d' in dicto. c. si ciuitas. li. vi. **Secūda regla.** Interdicta ciuitate p pto ciuiū: quanq; ciues nō sūt p ptijs nominib; expsi. tñ quocunq; vadūt interdicti sunt: nec debet admitti ad diuina. q; interdicit' in vna eccl'ia interdict' est in alia. iij. q. v. q; q; s. Si autem ppter pcrā pncipū: tñc popul' nō est interdicit' nisi in eadē ciuitate. fm Joh. de deo. **Silr** etiaz in tertia regla super' dictū est. **Septima regla.** Tēpore interdicti general' puta cū loc' est interdictus vt ciuitas: castrū: villa: singulis dieb; in monasterijs r alijs eccl'ijs possunt celebrari. missę submissa voce: iannis clausis: excōicatis r interdictis exclu-

S ij

De forma ferende

sis. campanis etiam non pulsatis. Tempore etiam predicto canonici debent convenire ad ecclesiam alias amittunt distribuciones quotidianas que interessentibus tantum dant si non esset interdictum. Possunt etiam tunc solum in festiuitatibus natalis resurrectionis domini. penthecostes: assumptionis beate virginis pulsatis campanis: in nuntis apertis: alta voce diuina cantari: excoicatis exclusis. sed interdictionis admittis. ita tamen quod illi propter quos latum est interdictum altari non appropinquent. Quod sic intelligitur secundum non uellatorem. in. c. alma. de sen. exco. libro. vi. quod reliqui non culpabiles possunt orare ad altare. et oblationem super altare offerre. et similia facere. Hodie etiam per extrauagantem Martini pape qui tamen moderni extendit ista indulgentia ad festa corporis christi. ita quod tempore interdicti generalis licet etiam celebrare: etiam alta voce et pulsatis campanis usque ad octauas nullum tamen premissorum potest fieri quando ecclesia specialiter est interdicta. Octaua regula. Tempore generalis interdicti in sollemnitatibus quattuor. scilicet natalis: pasche: penthecostes: et assumptionis marie licitum est cantare uesperas primas et secundas: sed non completorium alias incurret irregularitatem per errorem opinionis fulcitum. eo quod doctores in hoc discordant. Ex quo non in eodem prout clauum facit esse dispensabilep

legatum. ut in de. di. de. de. exc. m. clerici. Nec Jo. an. in nouella. in ca. alma. de sen. ex. li. vi. Sabbato pro magno. scilicet resurrectionis domini non potest in hoc casu uesperis prime cantari. Ratio: quia terminant cum completum da missa: et ita quodammodo sunt permissa. Sed in festo corporis christi tamen prime quod scilicet uesperis cum omnibus horis missis et completorio usque ad octauam inclusiue potest celebrari propter tamen completorium ipso die octauae: quod uidetur ad diem sequentem pertinere. Nullum tamen predictorum potest fieri tempore specialis interdicti. Nona regula. In festiuitatibus quattuor predictis non potest sani percipere corpus christi: nec etiam homines mortui sepeliri: secundum Jo. an. in nouella. in dicto. c. alma. Et notatur hec de sepul. eos qui. in de. i. glo. quod hoc dicitur. Et ideo Hosti. i. c. et placare. de privilegiis. super hoc. defunctorum. quibus. Jo. cal. tenet. Prius. cur. dicitur non potest tanquam singulare. Decima regula. Tempore generalis interdicti potest ista sacra perferri: baptismus parvulorum et adultorum: penitentia tamen sanis quibus infirmis. uaticum seu corpus christi pro infirmis tamen: confirmatio in fronte: et consecratio crismatis feria quinta magna per episcopum. ut notatur in glo. magna. super hoc. sacris. in dicto ca. alma. Unde decima regula. Licet quidam antiqui ut per de lamp. na et alij opinabantur tempore generalis interdicti in ecclesiis diuina: nisi a propriis clericis ecclesiarum. scilicet ut non

si in ecclesijs parochialibus plebanis cum vicarijs deberet celebrare diuina submissa voce et ianuis clausis: et quod clericus extranei non possit ibi celebrare nec eis infesse: nisi secundum Joannem an. an. in nouella. c. alma. possunt extranei clerici hec omnia facere: quia nimis durum est quod beneficiarius vniuersitatis ecclesie in alia tunc celebrare non possit: et in his secundum ipsum nimis emungit. vel elicit sanguinem. imo secundum Joannem an. cald. quod plus est possit clericus diuina ecclesie secundum consuetudinem quam habent venire in festiuitatibus vel diebus certis anniuersario tempore interdicti: seruata forma decretalis alma. s. vt submissa voce celebrat: et sine pulsibus ianuis clausis. hec Jo. cal. in tractatu de interdicto. q. lxxv. Duodecima regula: quando ecclesia specialiter est interdicta: tunc in eadem in his diebus. scilicet quatuor festiuitatibus et alijs durante interdicto: non poterit celebrari etiam bassa voce et ianuis clausis: sed ex causa in loco alio etiam possit alta voce celebrari sub tecto vel in alia ecclesia: si ibi non interdicta: secundum Joannem and. in nouella dicti capituli. a. ma. Tredecima regula. Interdicto populo vel vniuersitate et non loco nec ecclesia: poterunt clerici ianuis apertis et pulsatis campanis singulis diebus alta voce celebrare: interdictis tamen excommunicatis expulsis: cum hoc non sit prohibitus: sed interdicto loco: non potest ibi celebrari nisi modo supra expresso. ergo illa que ibi dicta sunt: in-

telligenda sunt de locali interdicto: quando locus generaliter est interdictus. Quattodecima regula. Excoiciabilis: vt puta consiliarius vel procurator vel capitaneus: cuius consilio vel auxilio factus est interdictus: licet ab eo cautio recipiat de satisfactione: et ei penitentia iniungatur: non tamen propter hoc relaxabit interdictum: nisi principalis satisfecerit: quo satisfactio tollit interdictum. per glo. dicti cap. alma. super versi. relaxatio. Quintadecima regula. Et si in periculo mortis aliquis interdictus accipiat penitentiam tempore interdicti: et iuret stare mandatis ecclesie: non tamen admittitur ad ecclesiasticam sepulturam: cum hoc sit contrarium iuri. de penitentia et remissio. q. in re. secundum Joannem de deo. Sedecima regula. Tempore interdicti non debent audire confessionem illi: quorum culpa vel dolo latum est interdictum. vel qui prebuerunt consilium: auxilium vel fauorem: nisi prius satisfecerint: vel de satisfaciendo dederint idoneam cautionem. vel si hoc non possunt: saltem iurabunt quod cum poterint satisfaciunt: et ad satisfactionem faciendam preter illos qui tenentur dabit consilium: auxilium vel fauorem: et laborabunt pro posse: non tamen erit relaxatio interdicti. vt in dicto. c. alma. Decima septima regula: tempore interdicti non debet decedentia clericis quam laici extrema vinctio

De ecclesiastico

ne inungi. de pe. 7 re. q. in te. De
cimo octava regla: tpe interdicti
pnt mrimonia p interdictos pbi
ti sine solennitate. qz etiā ab excō
municatōe Ita tenet. vt d̄ eo qui
dixit in mrimoniū. significasti.
Ita notat Jo. an. in dicto. ca. al
ma. in glo. sup. s. sacra. Joannes
tñ de lignano dicit. q. in festo al
sumptōis marie p mrimoniū
solenniter bñdici. Decimano
regula. Licz fm quosdā tpe in
terdicti poterit vna cāpana pul
sari p conuocādis canonicis ad
horas canonicas vt d̄ dñs Al
uarius. melius tñ 7 securius ē si
nō pulsēt: ne ppl's relaxatōz cre
des interdicti pueniat ad diuina
vt d̄ Joānes cal. Vicesima re
gula. Tpe interdicti p cāpana
pulsari p dicēda orōne p pace.
Icz aue maria: siue de mane siue
de sero. fm Joā. cal. Vicesima
prima regla. Tpe interdicti derici
pnt ad vltiores ordies pmo
ueri: sed nō spēcialit̄ interdicti. lai
ci sō interdicti non pnt pmoueri.
Vicesima secūda regula. Tpe i
terdicti licz laici sepeliri nō pnt i
cemiterio: etiā q nō dederit cām
interdicto: pnt tñ derici sepeliri. s3
sine pulsu cāpanaz 7 sine om̄i
solennitate. d̄ pe. 7 re. q. in te. Pōt
tñ submissa voce p clericis dece
dentibz dici requiem 7 vigiliē 7
orare ianuis clausis: put nota
uit Bartholomeus de pis. i sum
ma sua de interdicto. s. iij. Idez
dicendū est de laicis q nō dede

runt cām interdicto. vlt̄ si dederit
sufficiētē emēdauert 7 penitē
erūt. Nā p talibz p̄ orari i secre
to 7 eoz mortuaria s̄ recipiēda.
licz nō sepeliant̄ in cemiterio. q̄ a
tales s̄ in statu saluandoz. fm
dñm Aluaz. Dicit tñ Jo. an. in
de. i. de sepul. q. h̄ intelligendū ē
de mortuarijs. q. ipe morēs reli
quit loco interdicto. vlt̄ etiā d̄ ill
q postea dāta sunt cū fuerint se
pulti in cimiterio post relaxatū
interdicti. De funeralibz vero q
dant cū funere sepulto defūcto
tpe interdicti: non putat clericos
licite recipere posse. qz vident̄ par
ticipare d̄ dicto. Idē d̄ Stepha
nus. Et addit Joā. an. i nouel
la. in si. glose magne. q. si recipiūt
nō tenent̄ soluere quarrā. vt in
de. dudū. d̄ sepul. ibidē. p. q. alle
gar Oldradū inducentē legē. ff.
p socio. cū dudū. vbi socius oim̄
bonoz nō cogit pferre ea que ex
causis phibitis acq̄siuit. Vicesi
ma materia regula. Sepulti extra
cemiteriū in qbus apparuerunt
signa p̄ritionis tpe interdicti. re
laxato interdicto sepeliunt̄ in cemi
terio. si aut̄ fuerint sepulti in ce
miterio nō sunt relaxato interdi
cto extrumulādi. fm dñm aluaz.
Vicesima quarta regla. Quan
do terra aliqua singulariter ē in
terdicta in penā: 7 si ex eis multi
nō deliquerint vlt̄ forsitan vni
uersitas vlt̄ magna pars. vel for
te deliquit dñs. 7 in hoc r̄c pu
niunt̄ parochiant̄ pnt i aliena

ecclesia etiam nō interdicta aibi
 eligere sepulturā nisi forte etiā ex
 privilegio. vt de pui. vt privilegia.
 Si sō est interdicta ppter deli-
 ctum clericorū tm̄ vel ppter hoc
 vt violata fuerit. tūc parochiani
 possunt in alia nō interdicta eli-
 gere sepulturā: ⁊ audire diuina.
 Nec Inno. Vicesimaq̄nta regu-
 la. Si alicui p̄sone concessum ē vt
 tpe interdicti possit celebrare: aut
 audire diuina voce submissa. tūc
 eius familiares ad audiendū cū
 illo ⁊ celebrandū sibi admittunt
 in absentia tm̄ dñi tales familia-
 res h̄ facere nō p̄nt fm̄ Jo. an. in
 nouella. de p̄uile. licet. li. vi. Nō
 sic aut̄ de familiaribz alicui⁹ col-
 legij. q; nisi p̄uilegiati fuerint nō
 admittant. Tali em̄ concessione
 gaudere nō p̄t q̄ dedit causam
 interdicti: vel cui⁹ p̄silio: culpa:
 fraude: dolo latū est interdictū.
 vt de p̄uile. licet. lib. vi. Familiares
 aut̄ intellige nō solū p̄petuos: s; ⁊
 mercenarios s; arch. Illi etiā
 q̄ successerūt alijs q̄ nō fuerūt tē-
 pore dati p̄uilegij: s; ex causa ne-
 cessaria sunt assumpti cēsent fa-
 miliares fm̄ Egidij de cremona
 sed nō illi q̄ volūrate nuda sunt
 assumpti. Vicesimasexta reglā.
 Tpe interdicti possunt epi quo-
 cunq; terit corā se facere celebra-
 re diuina: s; tm̄ submissa voce ⁊
 ostio clauso. vt de p̄uilegij. li. vi
 in vltima glo. nec p̄nt per alios
 dyocesanos in eoz dyocesi phi-
 bēti fm̄ Jo. an. in nouel. ibidem

Vicesimasextima regula. Reli-
 giosi exempti in capellis suis q̄s
 habēt in locis nō exemptis tpe
 interdicti nō possunt facere nec
 p̄ se celebrare diuina. vt de p̄uile-
 gij. autoritate. li. vi. Hodie aut̄
 religiosi volētes interdictū posi-
 rum p̄ sedē apostolicā vel ordia-
 riū loci vel generalē cessationem
 diuinorū factā p̄ p̄uiciale p̄calū
 sunt excoicati ip̄o facto: nō obstā-
 tibus p̄uilegij ⁊ exemptionibz qui-
 buscūq; p̄ clementinā p̄mam. de
 sentē. excoi. Vicesima octaua re-
 gula. Tpe interdicti nō licet
 secularibz extra ecclesiam auscul-
 tare seu audire diuina q̄ fiūt in ec-
 clesia. nec licet fenestras vel fora-
 mina facere ad videndū in figu-
 ra huiusmodi diuina ⁊ corpus
 xpi. vt colligit de pe. ⁊ re. q; in te-
 de sen. exco. c. i. in de. Vicesima-
 nona reglā. Cleric⁹ nō solū cele-
 bras: s; etiā agēs aliqd̄ in suo of-
 ficio publice tēpore interdicti vio-
 lat interdictū. Unde nō solū cā-
 tans missaz vt sacerdos: sed etiā
 afferēs calicē vt diacon⁹ violat
 interdictū. Similit̄ celebrando
 p̄ncipaliter vespas vel matut-
 nū. xi. q. iij. si. q̄s epus. Idē. Huil.
 in speculo. tit. ij. §. iuxta p̄positio-
 nis. §. qd̄ si. Si quis tamen in-
 terest diuinis etiam cantans cū
 alijs. non tamē agens in suo offi-
 cio non credit Hostiensis talem
 irregularitātē incurere vel suspē-
 sionem: nisi faceret ex cōtemp-
 tu Clericus tamē in minoribz agēs

De ecclesiastico

in suo officio irregularis est sicut in
sum. de privilegijs. tanta. 7. c. si.
per Innocen. Tricesima regula
Tempore interdicti potest men-
sa benedici: similiter aqua cum
sale sub silentio. non tamen sacer-
dos populū debet aspergere pub-
lice. si tamen aspergat non est ir-
regularis. quia aspersio non est
alicui ordini annexa. non obstan-
te dicto Innocenti 7. Bullhel-
mi in speculo. quod loquuntur sicut
antiqua tempora. Hodie autem
ex quo permittitur missa sub silen-
tio: quod maius est ergo et bene-
dictio aque quod minus est. Tri-
cesima prima regula. Tempore
interdicti clericus bini et bini expres-
sa voce horas dicentes ambulando
vel sedendo in ecclesia vel in
extra ecclesiam vel alibi ubi ab astu-
tibus laicis audiunt creduntur
violare interdictum. sicut in Johanne
caldarini. Ex quo sequitur quod tunc
clericus volens dicere horas de-
bet a se removere familiam laicalem
re horas in secreto: ubi a nemine
audirent. Tricesima secunda re-
gula. Tempore interdicti possunt
tam clerici quam laici publice orare
primas orationes in ecclesia nisi
ipsis specialiter esset prohibitus
ingressus ecclesie sicut in monaldū.
Melius tamen faciunt clerici abstin-
entes ab oratione communi cum
laicis propter suspensiones. Illi ta-
men qui sunt propter culpam interdi-
cti vel excommunicati non possunt in

ecclesia orare. immo nec ecclesiam
intrare. sicut in Archidiacono. si quis
Si tamen excommunicatus est in eccle-
sia. sed non orat. non videtur In-
no. quare non possumus eo publice
orare cum non coeque sibi in ora-
tione. Ita recitat Archidiacono. si quis
cur. quod ego in eadem domo pro meo
negotio et ille pro suo non sibi com-
munico Sed si in eodem negotio
ut puta ambo unus ad regem ad-
petendum pro aliquo tunc dicor
communicare. Dicit in super ibi-
dem quod possum cum excommunicato in
eadem camera comedere: sed non
in eadem mensa. si milites dormire
sed non in eodem lecto. Tricesima
tertia regula. Licet tempore inter-
dicti laici pulsantes funeri vel pro
alia causa non sint irregulares. non tamen
habeant orationem. Tamen ex quo
violant per hoc interdictum. gra-
uiter sunt puniendi. sicut in Inno.
et Host. Clericus tamen pulsans
tempore divinum irregularis est.
Secus si sibi non celebrant de sa-
cro divina. Tricesima quarta re-
gula. Tempore interdicti prelati
excommunicare et absolvere cum hoc sit
iurisdictionis: sed non cum solen-
nitate. id est sine stola psalmis et ora-
tionibus: nec possunt excommuni-
catum in ecclesia introducere. quia
hoc est ordinis. unde hoc faciens est
irregularis sicut in Innocen. et Ho-
stie. et Bullhel. nec etiam possunt
mulieres post partum introduce-
re in ecclesiam sicut in Bern. quod intel-
lige cum psalmis et orationibus. pos-

sunt tñ introducere tñ pmissa confessione nihil dicēdo. nec sto la vrendo. Tricesimaqñta reglā. Tēpore interdicti special' qñ ecclēsia est specialiter interdicta potest in ea baptizari z crismari. hō nestr' tñ h' fieret extra ppter suspensionē crismar'. Tricesimasexta regula. Sacerdos celebrās sub missa voce zianuis clausis tempore interdicti potest habere se cum vnū scolarē ad hoc deputatū ad ministrandū sibi. fm Inno. de len. excom. nup. de q' etiāz per Archi. n. q. iij. sicut apli. Laueat sacerdos tñ ne vocet aliq's literatos laicos de sua parochia sibi ad ministrandū. hodie istū: cras ilū zc. qz hoc esset in fraudem interdicti. vnde solū magistrū scole vl' capanatorē q' sibi cōsuevit ministrare p tūc tñ habeat: z h' siue sit clere' siue minister z ipō recedēte p' aliū substituere dū tñ sit de loco non interdicto. fz Joh. cal. Si tñ laic' ministrat sacerdoti q' nō fuit an' h' su' minister lz nō sit ureglar' tñ graui' peccat. p' tñ sine dispēlatōe p' mouen pñia pacta. Ubi tñ sunt plures sacerdotes meli' fieret si vn' alteri ministraret exclusis clericis vl' capanatoribz sicōmode fieri p' tñ. Ista est intērio Jo. calda. in suo tracatu de interdicto. Tricesimasep̄tima reglā. Tēpore interdicti nō p' sacerdos officiū p' baptismo in sabbato sancto face re cū solēnitare. Trīma tñ in die

cene pōt p'ficā: nec etiā fiat bñdīctio cādelaz in purificationē: aut etiā palmarū in dñica palmarū. fm Johā. cal. nec p'sectatio ecclēsiarū: altariū z calicū: nec etiā viaricōz. Tricesima octaua regula. Licet tēpore interdicti p' dari viaticū. i. corp' xpi sanis dānat' ad morē. non tñ intrātibz mare vel pugnātibz in bello. aut obsesibz i ciuitate: nec etiā pregnātibz mulieribz partui vicinis: cū fm Jo. cal. z Jo. an. non pñt in h' casu dia decedētes quibz solū h' p' mitti a iure. Si tñ pregnāti mulieri iminet graue piculū vt qz p' fetū i vtero fatigata laborat qui infirmitate: de q' versimilit' time tur p' procurari factō. dum tñ in fraudē h' nō fiat. Hoc videt' vel le Jo. cal. dū d' nisi periculū imineat. Tricesimanona reglā. Tēpore interdicti p' verbū dei oibz i differēter tā interdictis qz nō interdictis qz etiā excom'icat' p'dicari. d' sententia excom'icationis. r' spondeo. Indulgentie autem que dantur omnibus audientibus predicationem: excom'unicatis z interdictis propter quorum culpam latum est interdictum non sunt dānde cū earum capaces non sunt donec absoluantur fm dñm aluaz: z vt etiā per hoc compungant. Et potest etiam dari exhortatio sed tempore exhortationis debent esse interdicti z excom'unicati culpabiles: qui non sunt capaces con

De ecclesiastico

fessionis generalis que ibi fit et
 etiam cum exhortatio fit non debe-
 mus cum excoicatis orare. potest
 etiam pulsari campana per hortando
 seu vocando populo ad sermonem
 tunc non est dimittere pulsam: et
 dicere populo certam horam puta
 primam vel tertiam qua convenient.
Quadragesima regula. Tunc in
 terdicti potest corpi christi portari ad
 infirmum per sacerdotem cum campana
 et lumine precedentibus. per etiam da-
 ri in portu astantium. ut dicit Joh-
 cal. Indulgentie tamen que concesserunt
 sequentibus et comitantibus corpus
 christi non sunt de excoicatis et in-
 terdictis culpabilibus. sed alijs om-
 nibus qui non dederunt causam in-
 terdicti secundum Aluaz et Joa. cal. q.
 xxvij. **Quadragesima prima regu-
 la.** Licet tempore interdicti clerici
 non sepeliatur aliqui proprijs ma-
 nibus: tamen si permittatur solum intercede-
 re et sepelire in cimiterio incurrit
 pena demeriti. eos qui de sepulchro exco-
 municationem ipso facto. Et si sunt
 exempti etiam adhuc est suspen-
 sus ab ingressu ecclesie. ut de pri-
 vilegiis. epistolam. li. vi. **Quadragesima
 secunda regula.** Interdicto loco que-
 ratur dominus quis ibi morabitur ipso recede-
 re relaxabitur: et non est necessaria
 alia relaxatio. ut dicitur in glo.
 que dicitur lib. vi. **Quadragesima ter-
 tia regula.** Interdicta terra alicuius
 domini intelligitur de terra que est
 sua quo ad dominum iurisdictionis
 et quam tenet in feudum vel emphy-
 teosim. et quam habet nomine donis
 vxoris sue et illa quam habet in usu
 fructum. Sed pignoratam non in-
 telligitur: si dicitur interdicto terram meam
 Secus si dicitur terra istam quam te-
 neas in pignore. ut si habet terras
 in diuersis puincijs per partem et
 per indiuiso. omnes ille partes sub-
 iacet interdicto: sed si terra ista
 vendidit vel perdidit non propter hoc
 tollitur interdictum: sed si nouam acqui-
 rit illa non intelligitur interdicta.
Hec Johannes caldarum. q. xxvij.
Quadragesima quarta regula.
**Sacerdos tempore interdicti in-
 terdicti non est irregularis: sed si facit
 continentem vel prestando auctorita-
 tem vel faciendo coram se celebra-
 re est irregularis secundum Joha. calda-
 rum. q. xxix. **Quadragesima quin-
 ta regula.** Interdicto collegio seu
 vniuersitate: postea factus aliquis
 de vniuersitate interdictus censetur
 secundum Joha. caldarum. q. xxix. **Qua-
 dragesima sexta regula.** Clericus
 non seruans interdictum. ut pura
 celebrans in loco interdicto scien-
 ter vbi cumque irregularis efficitur.
 et est suspensus. de clerico excoi-
 ministrate. postulate. §. ultimo.
 de sententia excoicationis. is qui. li.
 vj. Et hoc teneas secundum Archidya.
 n. q. iij. si quis. etiam si nulla sen-
 tentia super hoc sit lata. ut de de-
 rico excommunicato ministrante.
 apostolice. et de postu. prela. ca.
 ij. Qui enim celebrat in loco inter-
 dicto non a canone sed a latore
 intelligitur esse suspensus. unde**

interdictio

90

cum sit irregularis nō pōt dispē
san cū eo. vt dē ibidē Arch. La/
lis etiā nō pōt eligere nec eligi. vt
de p̄suetudine. cū dilectus. §. q̄
nobis. 7 in dicto. c. is q̄. Nec po/
stulare. de postu. c. i. Nec bñficia
p̄ferre. de p̄ces. p̄bē. qz diuersita/
tem. 7 de excels. pla. qz tanta. imo
remouēdus est a suo bñficio. de
cleri. excom. minis. postl. asti. §. vl
ti. **Quadragesima septima regu**
la. Celebrās sciēter in aliq̄ ecclia
que nō p̄prie dicit̄ interdicta sed
pōt violata seu polluta semine
aut sanguine: nō incurrit irregu/
laritatē. de sen. excō. is q̄. li. vi. vn
de talis grauiter peccat. vt ibidē
dicit̄. Idēz vilhel. in speculo ti. ij.
§. iuxta p̄positiōis. §. illud qz. 7
Berū. de p̄u. tuaz. in glo. Idēz
dicit̄ vilhel. Si epus p̄pter pa
tronoz discordiā clausit eccle/
siam: celebrās in ea nō sit irregu
laris. secus si d̄. interdicto talem
ecclia. qz tūc sit irregularis. **Qua**
dragesima octaua regula. Cele/
brans in ecclia non interdicta p̄
sentibz p̄sonis interdictis vl ex
cōicatis licet grauiter peccat cele
brando corā eis. nō tñ sit irregu
laris. qz hoc non habetur in iure
Sed tamē talis fm Archi. xi. q.
ij. sicut apl̄i cēseri debet sicut il
le qui cōmunicat excōmunicato
in oratione. qui tñ minori excō/
municatione est excōmunicatus
7 de isto cōstat qz non est irregu
laris. vt de cle. excōicato minis.
Si celebrer. Nam hec interpre

tatio siue extēso de irregularita/
te non est facta vsqz ad excōmu/
nicatos siue celebrātes coram ex
cōmunicatis. immo econtra sta/
tutum est qz nō sunt irregulares
Et cum ista irregularitas non sit
nisi per constitutionē ecclie. 7 de
celebrantibz corā excōicatis non
sit statutū qz sint irregulares: nō
debent haberi p̄ irregl̄aribz. fm
Inno. qui ita notauit de excels.
prela. ca. fi. Si tñ talis ingerat se
secundo officio suo sicut prius:
erit irregularis. vt dē glosa. ij. de
sentē. excom. is q̄. libro. vi. **Qua**
dragesima nona regula Si pub
lice excōmunicatus vel interdī/
ctus p̄pter culpam intrat ecclesē
am: omnes debent exire: si cōmo
de nō potest expelli. xiiij. q. i. om
nes qui. 7. xi. q. ij. sicut in glosa. si
ergo. Sacerdos tñ p̄pterea nō
dimittat missam inexplētā: si iam
incepit canonē debet cōmunio/
nem cum sequentibz orōnibz in
sacristia sumere. Si autē occul
tus sit: ille q̄ scit eum solus caue
re debet. ita tñ qz crimen non
pdat. facit ad h. vi. q. ij. si tantū
7 qd ibi notatur in prima glosa.
Quinggesima regula. Quilibet
quantūcunqz exempt⁹ celebrās
sciēter siue in loco interdicto: siue
corā personis interdictis ab ordi
narijs delegatis vel a iure. simi/
liter recipies interdictos publice
ad diuina officia siue sacramen/
ta siue sepulturā: est interdictus
ab ingressu ecclie vltra alias pe

L iij

De ecclesiastico interdicto

nas in iure postas. vt de priuil. ca. epoz. li. vi. Et si se ingerat officio suo sicut prius: fit irregularis vt de sen. excō. is qui li. vi. Et nō intellige q̄ isti sic delinquētes in oibz pdictis casibz tm̄ puniātur pena interdicti ab ingressu ecclesie: sed q̄ ultra penas alias ista eis infligit̄. vnde licet celebrās in loco interdicto (vt sup̄ dictū est) in casu nō p̄cesso fit irregularis. d̄ sen. ex. is qui li. vi. tm̄ ultra illā penam irregularitatis phibet̄ sibi ingressus ecclesie. qd̄ nō fit alijs irregularibz. Silt̄ celebrās corā excomunicato vel interdicto publice. licet nō fit irregularis prima vice: tm̄ incidit excomicationem minorē: vt de cler. excō. ministrare. Si celebrat. Unde possit p̄nia pacta post hoc ministrare i ecclesia. si non est pena istius capituli q̄ tm̄ obstat eis. qz tales non possunt ministrare in ecclesia quantum cunqz peniteāt: cū nihilominus est eis ingressus ecclesie interdictus donec de trāsgressione huius ad arbitriū curie infamiam p̄tempserūt satisfaciāt cōpetenter. Licet autē ista p̄cedāt q̄ ad exemptos: vt dicunt quidā. tm̄ quo ad illā partē scz. de admisiōe diminoz Johānes monachi. Archidia. et Joh. an. in nouella dicūt. nō exemptos non ligari ista pena. vñ ipsi volunt q̄ non exempti admittens interdictū ad diuina officia: non incurat hanc penam. s. vt nō arceat ab ingressu ecclesie. licet pec-

cer grauit̄. vt dictū est. qd̄ probat Jo. an. in nouella dicti capi. epoz. et cludēs post multa q̄ exq̄ non p̄ exemptis suffragari: ignoscāt sibi sciētes q̄ oculi ipsoz̄ nequā non erit: cum etiā habeant maiora remedia pro minore super absolutionibz et dispensationibz ipsis ab applica sede cōcessa: et cōpromissiones que facile sunt maioribus circa talia fieri solent. Decille.

De irregularitate.

Dhaben

a dam aliquā notitiam de irregularitate notā

de sunt aliquę regle p̄missa breui descriptione irregularitatis

Sciendū igit̄ est q̄ irregularitas est nota. i. infamia vel impedimētū canonicū ex vicio seu defectu pueniēs. quā q̄s phibetur ad ecclesiasticos ordines p̄moueri et in eisdem ministrare. Ita dicitur in v̄lhelm. durā di in speculo. titulo de dispensationibz. §. iuxta. de p̄positionis. Dicit autem canonicū impedimētū. qz ortū habet a iure canonico. licet inceptis a veteri testamēto q̄ ad aliquid. qz dicitur est dauid. Nō edificabis mihi templū. qz vir sanguinis es. i. Paral. xvij. c. et in cano. xlix. di. Hinc erem. vbi habet q̄ i leuitico etiā multi a sacerdotio repellbant. p̄pter defectus naturales. sicut p̄pter scabiē et gibbositatem &c. Et dicit irregularitas

De irregularitate

91

ab in qd est sine: et regula. q̄si cōtra regulā eccl̄ie natus. siue p̄ter factū v̄l defectū extra eccl̄iaz positus. Sumitur autē tripl̄t. Primo p̄ defectū q̄ sunt in homie sine peccato. pura q̄ est bigam⁹ vel marit⁹ vidue. vel illegitim⁹ et huiusmodi. vt de renūciatiōe. nisi cum pridē. §. p̄sone. Secundo d̄: irregularitas p̄sone. vbi generalit̄ p̄hibet q̄libet ordinar̄i vel celebrare in ordine iā suscepto siue dispensatiōe d̄ni pape. ne patiat̄ defectū r̄c. de quib⁹ infra patebit Tertio dicunt̄ irregulares omnes illi q̄ nō possunt remanere in susceptis ordinibus. nec ad maiores p̄moueri: etiā post actā p̄niam: siue dispensatiōe d̄ni pape et aliorū prelatorū. de q̄ dant̄ regulē. **Prima regula.** Omnis furiosus. ebriosus. illiterat⁹. impudicus. p̄cussor. litigiosus. neophiticus. et ḡn̄aliter quilibet in membris naturalib⁹ defectuosus: irregularis est ad sacros ordines suscipiēdos. p̄t̄ h̄ in decre. late incipiendo a. xvi. dist. vsq̄. alix. p̄ rotū vbi ista singillatim p̄bant. **Secunda regula.** Accusans vel defrens aliquē de crimine corā iudice p̄ quo pena capi. is debet vel truncatio membri: irregularis est. quinta. q̄stione. vi. delatorū. et vj. q̄. i. in summa. Et accusa. accusasti. **Tertia regula.** Percuties aliquē siue in p̄pria persona siue p̄ aliuē eius madato. si sequatur inde homicidiū vel membrū mutila-

tio: si h̄ facit absq̄ inenitabili necessitate: irregularis est. de homi. p̄byteri. et c. Petrus. l. di. miroz. **Quarta regula.** Percuties absq̄ mortis periculo v̄l sanguinis effusione vel truncatione: habens ad hoc potestatem: nō est irregularis. vt de raptorib⁹. in archiepi scopatu. et xliij. q. viij. sepe. **Quinta regula.** Iudex actor vel p̄curator notari⁹ siue dictator vel promulgator: si in membris secuta ē mutilatio: irregularis est. l. dist. si quis. ne clericus vel monachus sententiā. de homici. postlastis. l. di. ca. i. Et ḡn̄aliter purgationē vulgarē que fit in tormentis vel alio modo. et quecuq̄ vindicte sanguinis. autoritatē. b̄n̄dictio: nem seu patientiā sui exhibētes: irregulares sunt. de excels. p̄la. ex l̄ris. **Sexta regula.** Licet cleric⁹ non debeat interesse vindicte sanguinis: si tamen ex sola curiositate vel leuitate interfuerit vbi latro suspendit vel vbi quis in duello occidit: licet peccet grauius. non t̄m fit irregularis: si nec auxiliū vel p̄siliū v̄l autoritatē p̄stiterit. fm̄. vilhel. in speculo. r̄i. de dispensatione. §. iuxta p̄positiōis. **Septima regula.** Iudex vel official̄ seu aduocatus qui tractauerunt causam criminis dātes operam vt sanguis effunderet. licet nec mors nec sanguinis effusio fuerit subsecuta: irregulares sūt. p̄t̄m in talib⁹ p̄ ep̄m dispensari. fm̄. vilhel. m̄. s̄l̄r cū illo q̄ non ex offi-

¶ iij

De irregularitate

cio suo sed ex odio dedit operam
z fecit qd poruit vt occideret. nō
tñ occidit vl' murtat. indiget em
talis dispēlatione fm r. vii. Octa
ua regla. Exercēs artē cyrurgie si
ppter imperitiā z negligentā
eius sit mors subsecuta ab inci
sione adustione vel portōe quā
dedit infirmo: irregularis est. vt
de homicidio. tua. §. i. Si tñ pe
ritus exstēs scuboromat sang/
uinē vel secat adhibēs omnem
diligentiā: non est irreglaris. etiā
si mors fuerit subsecuta. qz pōt
psumitur casu z culpa patientis
Sec^o si per ei⁹ negligentā. fm
r. vii. Nonā regla. Licet laic⁹
exercens artē cyrurgie nō fiat irre
gularis. si nō ppter eius incuriā
multi obierūt. cleric⁹ tñ si sub ei⁹
cura aliq⁹ etiā ppter eius culpam
obierūt: irregularis est fm Inno.
qui hec notauit in. c. tua. de ho
mici. ne de. vel monachi. sniam.
Decima regla. Extrahēs sagittā
vel telū vel gladiū infixū in cor
pore alicui⁹. si ppter hoc vulne
rat⁹ citius morit: irregularis est.
de homi. tua. Undecima regla.
Lustodiēs infirmū z dans ei bi
bere impite. vl' aliqd aliud ptra
psiliū medicorū faciēs ppter qd
mors sit subsecuta: irregularis sit
ppter imperitiā z negligentiam
dissolutam. si tamē quis facit bo
na fide circa egrorū: nō dz esse fa
cultis ad faciendā psciam scrupu
losam: q̄suis in aliq⁹ sit erratū. si

ibi non sit lata culpa cū negligen
tia dissoluta que ppe dolū est. z
hōi scrupulū de facili depone
re dz ad psiliū sapientis. Si tñ
tanta culpa fuerit vl' negligentia
dissoluta: z certū est qz mors fuit
inde subsecuta: irregularitas cō
trahitur. Si vero nō sit certum:
tunc distiguendū est. aut em du
bitat p̄babiliter fm iudiciū medi
corū: z tunc abstinendū est ab of
ficio. si aut non dubitat: tunc de
postea eronea p̄scia poterit ad
ministrare z etiā pmoueri. alias
non. fm Ray. l. di. hi q̄ arborem.
z ca. sepe. Et fm quosdā sol⁹ pa
pa cū talibz dispēsat Duodecīa
regula. Cōsulens aliqd vnde se
quit homicidiū: irregularis est.
vt si suast iactū baliste: machie:
lapidis: vel qz q̄s irer ad capien
dum castrū qd capi nō porest si
ne hominis morte. vñ si sequit
mors ex illo psilio: irregularis est.
fm r. vii. Idē si facit vl' psulit
furtiue vel pditionaliter capi ca
strū. si mors inde sequit: irregla
ris est. qz debuit versilr p̄sume
re hoc euenire posse. In talibz cō
punit q̄ remota causam homici
dio dedit sic ut q̄ p̄p̄inquam. vt
notat de homicidio p̄el byteris
Tredecima regla. Mandās ali
quē p̄berari. si p̄beras occidit p̄
beratū: irregularis est q̄ mādauit.
nisi expressisset nec occideret. de
homicidio. scasti hodie. d̄ homi
cidio. is q̄ mādauit. l. vi. in fi. vlt.
glo. Sec^o tñ de illo q̄ cōsulit ali

De irregularitate

quem capi. vrpura malefactorē. qz tunc nō fit cōsulēs irregularis etiā si capiens occidit illū. qz hoc non p̄sultit. ar. de homi. ca. fina. Absit em̄ vt ea q̄ p̄pter bonū faciūmus: si p̄ter voluntatez nostrā quicq̄d mali acciderit nobis debeat impurari. xiiij. q. v. de occidendis. semper tñ fit irregularis dans directe p̄siliū in morte: aliter. vt ne clerici vel monachi. sc̄tētiā. Nec interest siue is cui datum est cōsiliū statim fecerit homicidiū: vel etiā diu post. nisi p̄us p̄siliū reuocauerit ⁊ cōtrariū suaserit. vt de homici. Petr. am. mo nisi firmē ⁊ pbabiliē credat qz post reuocationē p̄siliū non reuocet is cui datum est p̄siliū a proposito occidēt: necesse est vt de nunciis illi de cui⁹ morte tractatū est qz caueat sibi. i. eo autē qz mā daut p̄ se fieri homicidiū: videt sufficere si p̄siliū mandat tñ. de regulis iuris. omnis res. v. si sciēte eo cui mandatū est iuit eū occidendo. vt. xiiij. q. i. Omne qd. v. parētela vel amicitia cū eo p̄trahat: licet ei hoc nō scauerit. qz q̄ est certus certiorari nō d̄z. d. elec. inter vniuersas. **Quartadecima** reglā. Consulēs alicui vt occidat aliquē: si ipse cui p̄sultū est occidere occidat ab illo occidēdo: s̄z opinionē mitiorē nō iudicat ille consulens irregularis. Ratio: qz fines p̄siliū excessit. ex̄gressus est ad occidēdū: nec sibi bene cauit. nisi excitaret eū ad occidēdū

aliū forte in tali loco vbi periculum esse posset: tunc esset irregularis. etiā si is cui consului occidat s̄m vtilit. vbi supra. s̄m rigorē tamē iuris hodie talis p̄sulēs irregularis est p̄ Johā. an. in nouella. de homicidio. is qui mādanit. li. vi. **Quintadecima** reglā. Si q̄s suaderet alicui qz p̄ patria vel p̄ proximo suo vel p̄ iure suo vel p̄ iure ecclē sue piculo se exponat. non ob h̄ fit irregularis: etiā si ibi moriat. xiiij. q. iij. p̄ mēbris. ⁊ c. sequēti. Si tñ sciret vel crederet eū ibi moriturū: tunc videtur qz fiat irregularis: s̄m vtilit. Si autē p̄sulat qz indubitata morte se exponat p̄ honore xp̄i vel fide vel statu ecclē: non fit irregularis. etiā si mors inde sequitur. xii. q. i. sunt qdā. xi. q. iij. nō solum. Hac ratione excusant inquisitores heretice prauitatis. scien-tes qz statim postqz aliquē p̄nūciauerint hereticū esse ille morti tradetur. hoc etiā alias multipliciter parādo. Ad hoc etiā accedit. xiiij. q. viij. legi. ⁊. q. v. Si autē dicit. Illi tñ clerici q̄ portauerūt ligna causa indulgentiaz ad hereticos comburēdos: irreglāres sunt. nec cū eis dispēsat nisi p̄ papam. **Sedecima** reglā. Dās operam relicte. vrpura edificando ecclesiam vel domum. adhibita omni diligētia quam poruit habere: si occidat aliquē casualiter non efficitur irregularis. Si tñ dat operam rei illicitē. nec adhi-

L v

De irregularitate

buir omnem diligentiam quam de-
bitur: sic irregularis. ut de homici-
dio. lator. 2. c. ex lris. 2. c. si dignu
ca. ex. ps byrez. 2. c. ptinebat. 2. c.
ad audientiam. Hinc est quod medico
operanti secundum regulas artis sue non
imputatur ei si quis sub eo moritur.
sed si negligentiam commisit: con-
sultur sibi ut non promoveatur ad
ordines. de quali. ordi. ad aures
Sed quid de illo medico qui ver-
tit infirmum ad alium datus ut ci-
tius moriatur. Respondeo quod irregu-
laris est tamen ipse qui fecit quod ipse
consultur. si ex hoc mors fuit sub-
secuta. quia forte via anhelitus
precluditur. vel apostema rum-
pitur ex violentia motus vel suf-
focatur. Si autem non citius mori-
tur ex hac causa: non fit irregula-
ris: sed penitere debet de facto.
Decima septima regula. Non so-
lum est irregularis quis si ex ei-
percussione est mortuus aliquis
sed etiam si ex hac percussione in-
firmitatem contraxit vni mortuus
est. ut de homici. pres byrez. et
ca. ad audientiam. 2. li. distin. stu-
deat. Decima octava regula. De-
fendens se in casu euitabili et oc-
cidens aliquem: irregularis est.
l. dist. si quis viduam. et talis ad
superiora non ascendat. et in susce-
ptis non facile dispensatur. Sed
si necessitas fuit inuenitabilis da-
tur consilium ei ut non ministret.
l. distin. de his clericis. non tamen
propter hoc deponitur. immo in suo
ordine administras tollerat de

iure communi absque dispensatione
secundum Laur. l. di. q. 2. tua. Sic lo-
quitur de homici. c. ij. pur. psequitur ibi
Hostie. Et quidam dicunt episcopum
posse in tali casu dispensare: licet
hoc non possit secundum Joh. de deo.
qui dicit solum papam habere posse. Ho-
die dicit simpliciter irregularita-
tem nullam incurrere ille qui personam
sua defendendo in casu inuitabi-
li occidit. de homici. si furiosus. i.
de. Decima nona regula. Infans
furiosus committens homicidi-
um: non est irregularis. ut in de-
menti. si furiosus. d. homici. Idem
est de dormiente si aliquem oc-
cidat: qui tamen non habuit pro-
positum occidendi eum. Uicesi-
ma regula. Potens hominem libe-
rare a morte et non faciens: irre-
gularis est. quia qui potest defen-
dere et non defendit: occidit. de
homicidio. sicut dignu. quod intel-
lige secundum glo. ca. iij. de sen. excō. de
illo ad quem ex potestate: ex officio
vel dignitate pertinet realiter defen-
dere: et non simpliciter de quocumque
Ubi dicitur ibidem glo. quod si ego non ha-
beo aliquam potestatem video quod ali-
quis vult liberare clericum sine au-
xilio meo aut consilio non credo quod
sum excommunicatus si non pro-
hibeo illum. licet alias forte pec-
cem. quia non defendo cum pos-
sem. Uicesima prima regula. Terra
habens a proposito liberandi hominem a
morte: irregularis est. quod quodammodo
indirecte homicidium commisit. l. di. si
quis viduam. et de pe. di. j. periculose

De irregularitate

Uicesi masecūda. Percuties aīo
 occidēdi latronē si ex aliqz vul
 neribz latro obiit: irregularis ē.
 vt colligit de homici. significasti.
 m. i. Idem etiā si nō percussit: sed
 aliqd opis ipendit in mortē ei⁹.
 puta qā latronē detinuit. vl' ē eū
 clamauit. als autē si clamasset ē
 eū nō in mortē eius. sed q' capet
 vel detinuit eū. vl' se leuē extēdit:
 irregularis nō est de mortē ei⁹. vel
 etiā sit in neglectu. als si malicia
 eius ppetret homicidiū. r idem
 si negligētia ei⁹ cōmittat. l. dil. hi
 q. Et ideo si clamat ē latronē si
 ne eū capiat: si als quocūqz mō
 potuit intelligere ex clamore suo
 vel alio actu homicidiū sequit̄:
 regularis est. nisi forte faciat p
 pter piculū corpis sui. vt si videt
 q' aliqz eū occidere vult. tūc em̄
 p' bñ inuocare r clamare p auxi
 lio. qā nō intēdit in alioz mortē
 sed i suā liberatōez. Sec⁹ si hoc
 faciat p' p' piculū rez suaz si fu
 ge p' sidio euadere p' r de homici.
 suscepim⁹. Uicesi materia rta:
 Clericus ligās cū socio latronē:
 si postea timens ne occidat a la
 trone ipse potius occidit eū: irre
 gular⁹ ē. de homici. vbi sup. U
 cesi ma quarta regula: Si cleric⁹
 nō valens aliter recuperare res su
 as tener furē ne cum rebz fugiat
 donec cū exhibeat iudici vl' eius
 auxiliū inuocet ad res suas recu
 perandas: nō est irregular⁹. licet
 postea fur a iudice puniat: dū
 intentio eius nō sit corrupta in

tendēdo ad furis mortē vl' mu
 tilationē rē. Idē dicēdū est si de
 ricus credit vl' tradit seculari po
 testati latronē petēs q' eū puni
 at citra sanguis effusionē. vl' pe
 tens rem subtractā sibi restitui si
 potestas in latronē animaduer
 rat. i. puniat eū morte: nō ppter
 hoc clericus erit irreglaris. vt de
 homici. delatorz. li. vi. nec etiam
 nocet illi si ad p' uincendū latro
 nē tradidit intersignia. Et idē si
 simpl'r reponit querelā de intu
 riantibz sibi r ecclie sue: q'uis ta
 les vix absqz sanguis effusione
 valeār coartari. de homiciō. tua
 nos. §. vlti. r. c. postulasti. xiiij. q.
 iij. maximianus. r. q. v. c. v. r. ca.
 vni. r. ca. pena. Et hec oīa vera
 sunt qñ non intendit ad mortē.
 nec hoc in anio gerit: sed prestaf
 publice q' citra sanguis effusio
 nē castiget. nō est ergo irregula
 ris curialiter agēs ē furē: non cri
 minaliter ad mortē vl' sanguinē
 licet eū iudex cā pbabili suspen
 dat ab officio suo. vt de homici.
 postulasti. Ex quo vltorius p' r:
 q' nullus notā irregularitatē in
 currit q' per extortores siue ex
 tortores alicuius curie curauit alī
 quē capi ppter delictū tale p' p'
 quod nec mori nec mutilari pos
 set. licet iudex inueniēs eum alia
 cōmississe: p' p' rea suspēdit eū. si
 tñ nec ille crediderit nec cogita
 uit illi d cōtingere posse. Uicesi
 ma quinta regula. Si iudex offi
 cialis insequit̄ furem fugientē r

De irregularitate

querit a me utrū viderim illū. et ego sciēs q̄ fur ille ad mortē q̄rit inſtruo eū: ſi p̄ meā reſpōſionez fur inuē⁹ eſt et occiſus ſū irregu- lar⁹. ſec⁹ ſi nec ſciui nec ſuſpica- tus ſu⁹ q̄ ad mortē v⁹l penā ſan- guinis q̄rit. vñ p̄ſulit i caſu hoc cū aliq̄s ſcit aliq̄c ad mortē fu- gere niſi p̄ alterā de duab⁹ v⁹is: nō d³ dicere p̄ hāc nō fugit. q̄a ſic p̄deret eū p̄ alterā fugientē: ſz aut raceat aut querentē curialit̄ euadat: dicendo nunq̄d ego cu- ſtos ill⁹ ſū. l. alio mō. Uiceſima ſexta r̄la. Si cleric⁹ q̄ egit ad res ſuas recupandas ex poſt facto ratū h³ q̄ ſuſpēſus laico eſt. et h³ ſibi placer. ſi talis nullū p̄ſenſuz habuit in mortē illius: nec q̄cōs cooperatus ē: nō eſt irregularis ſz et vilhelmū. et hoc ſi gaudet q̄ maleficiū eſt punitū: nō aut p̄ſona: cū ſm ipſum irregularitas ex homicidio ſolo nō cōtrahit: niſi culpa vel volūtas precedat vel ſcandalū ſequat. vt notaſ. l. diſ. hi q̄. et de homici. ex lris. z. c. ve- runtū. Hodie ſo iure cautū eſt q̄ ſi q̄s abſq̄ mandato meo manus iniecit in clericuz meo noie violētās: ſi hoc ratū habeo excō- municatōis canonē ſcurto. et hoc prop̄ ratihabitōnē q̄ retro tra- hit et mādato cōparat. Si autē hoc meo noie nō eſt factū: ſz ra- tū habere peccatē: ſz nō incurre- rem excōicariōez. vt d³ expiſſe in ca. cū q̄s. de ſen. ex. li. vi. Ut hoc i- telligas pono tibi caſum. Aliq̄s

amicus v⁹l fuitor: tuus ſciēs ali- que clericū tibi feciſſe iniuriā ver- balē vel realem pcuſſit: quem tu poſtea receptādo magis amicū habuiſti v⁹l gauſus es. et hoc fa- ctū cōmēdaſti v⁹l laudaſti: tu es excōicari⁹ p̄p̄ ratihabitōez ac ſi mādaiſſes. Sz vnus c̄rneus p̄- cuſſit clericū: et tu audies gratuz habes et gratular⁹ de hoc: ſz non es excōicatus: tñ peccas ad mi- nus venialit̄: ſm Jo. an. i. nouel- la ſupradicti cap. l. cū q̄s. lib. vi. Uiceſima ſeptima regula. Si q̄s mandat capi vnū clericū de tri- bus ſil' incedentib⁹: et alios du- os nō grauari. ſz mādari⁹ ex- ce dit fines mādari alios duos ca- piendo. iſte mādās nō erit ex- cōicatus ſm Joānē de deo. li. iij. ſuaz queſtionū. q. xiiij. Et rō eſt: qz captio p̄ volūtatē eius eſt fa- cta. Petrus tñ de ſamprana. al' ſamſona: putat q̄ de dāno teneſ qd̄ illi paſſi ſt de iniurijs. c. fi. xiiij. q. viij. p̄pterea. Ex hoc infer̄ p̄ ſiſte de irregularitate: q̄ irregulari- ras rōne homicidij nō cōtrahit ſola volūtatē: niſi homo actu oc- cidatur. de homicidio. ſicut dig- num. ſ. i. vbi d̄ hoc in glo. ex cor- de. xv. q. i. ſi quis nō iratus. Sz nec fit quis irregularis propter ſolum homicidium niſi culpa v⁹l volūtas precedat. vel al' ſeq̄- tur ſcandalum. vt notatur. l. di- ſtinc. hi qui prioris. de homi. ex litteris. de clerico egroro tua. Ex hoc dicto ſoluū queſtio qua q̄

De irregularitate

97

ritur an clericus? quod volebat interficere hominem sed non potuit: quia inuenit eum iam mortuum. quod volens nihilominus satisfacere ire sue amputauit caput mortui. Dicendum quod licet voluntas occidendi fuerit non est irregularis secundum Arch. xv. q. j. si quis. Ratio: quia ad hoc quod homicidium committat requiritur quod homo animus occidat. dicitur homini. sicut dignum. xxij. q. ij. Moyses: ubi aborsus fuerit inanimati non imputatur ad homicidium. sicut etiam notatur Aluarus. Inno. Bern. de homici. si aliquis. Tricesima octaua regula. Si quis in rixa mortuus est: nescitur tamen quis illum interfecerit. licet secundum quosdam. s. Johannem omnes irregulares sunt quod ad promotionem ad ordines propter incertitudinem. ut xxij. q. vii. c. si tamen probabile est quod in tali casu quilibet sue scientie est relinquendus: secundum Wilhelmum in speculo. et Hosti. in summa. de homici. §. qua pena. Tricesima nona regula. Si amici mei occiderint aliquem mihi iniuriantem me iniuro et contra meam prohibitionem. mihi non nocet. ut dicitur homici. Petrus iij. q. iij. quia presulatus. Ideo est si me ignorante. de symonia. no. bis. et ca. de reglaribus. Sed si tributa sit. puta quia non expresse consensit: nec tradidit imputabit. ar. de symonia. Mattheus. imo etiam dicitur quidam quod sanctus contractum de morte habitum non reuelauit: non sum irregularis. quia homicidium non commisit facto mandato:

consilio: vel defensione. l. dist. si quis vidua. et de homici. Petrus. Alij dicunt contra. si credidi quod non obstante mea prohibitione mei intuitu interficeret: et hoc est tenendum. Nam in tali casu tenebar reuelare illi contra quem contractum est. Tricesima regula. Si aliquis vadit ad interficiendum aliquem: et tu ei scienter presentias. non tamen cum incitas ad homicidium perpetrandum nec cum eo super hoc aliquid verba habuisti. vel si habuisti semper ex animo hoc ei dissuasisti. sed cum nollet tibi acquiescere timens de ipso eum associas eo proposito. vel si forte eum quis inquireret defendas. et tunc homicidium perpetrat. vere irregularis est secundum Hosti. ad quod facit de homici. sicut dignum. §. alii qui. Tricesima prima regula. Clericus ministrans arma pugnantibus si aliquis interficitur irregularis est. ar. xxij. q. i. Nisi bella. c. finali. nomine autem armorum intelliguntur fustes lapides ligna etc. Tricesima secunda regula. Iudex ecclesiasticus potest hortari brachium seculare contra violentes et hereticos vel paganos. non ut occidat vel muricet: sed ut de terribilibus fidelium expellant. nec etiam est irregularis si aliquis hinc inde sunt occisi. xxij. q. v. de occidendis. et xxij. q. iij. maximianus. imo secundum Innocentium. de homici. petitio. licet aliquis in bello iusto aliquis percussit. si tamen inde nullus est mortuus: non

De irregularitate

fit ex hoc irregularis. Id est si quis accedit ad bellum iustum causa pacifica di vel ex alia iusta causa licet ex eius presentia aliquid robur accretur suis. vel timor incutiat aduersariis non est sibi imputandum dummodo volens et etiam lata negligentia absit omnino secundum et vilhel. Tricesima tertia regula. Clericus qui interest iusto vel iniusto bello in armis vel sine armis si aliquid sunt hinc inde interfecti irregularis est licet ipse non occidat. li. dist. si quis xij. q. iij. porro. xij. q. vlti. quicquid q. i. q. i. c. si. Tricesima quarta regula. Clericus defendens se vel suos licet tunc ex defendentibus aliquid interfectus est ex aliquid parte non est irregularis. vlti. q. non interfecerunt nec interfectores qui adiuebant sunt irregulares licet voluntate occidendi habuissent. q. lex promotionis factum requirit. xv. q. i. si quis non irat. Tricesima quinta regula. Clericus in bello iusto quod non ad occidendum sed ad defendendum geritur ministrans sagittam balistario suo ad sui defensionem. si ille balistarum aliquid interfecerit: si ille clericus non intendebat quod ipse aliquid interficeret. sed quod illos detinisset et sua defensionem aut recuperasset non est irregularis secundum et vilhel. Idem dicit de illo qui in bello iusto propositus fuit exercitui et sumptus facit et cuncta disponit si forte eum contingat lanceas vel sagittas emere et ministrare et ad exercitum vel ad custodiam castrorum

mittere. vel si hortatur ad currendum post hostes ut eis preda hominum vel animalium auferatur. et tunc forte aliquis interficeret: dummodo solum intendit ad recuperationem prede: non ad vindictam. talis enim causa remota non nocet. Tricesima sexta regula. Qui mulieri facit ne concipere vel generare vel post conceptum parere potest: et qui pregnantem mulierem percussit quod facit abortiuum: si fetus iam fuit viuificatus irregularis est. sed si nondum fuit viuificatus: solum mortaliter peccat. de homicidio. Si aliquid. ij. q. v. confuluit. Vel si probabiliter dubitat vel credit an sit mortuus vel viuus fetus ex illa percussione: vel vix conceptus fuit animatus vel non. in tali dubio debet a promotione et a ministerio abstinere: nisi periculo se committere. Si vero leuiter vel temerariam habet opinionem deponat eam si potest. et sic poterit promoueri et administrare. alias non. ar. de sen. excō. inquisitione. et de symonia. per tuas. ij. Tricesima septima regula. Licet clericus alium quem occidens pro defensionem rerum suarum: irregularis est. de homicidio. suscepimus. vbi dicitur: post tunicam relinquendum est pallium et melius est rerum iacturam pati quam pro seruandis viliibus rebus ac transitorijs acriter in alios exardescere. Clericus tamen personam propriam defendendo necessitate ienitabili repellens vim vicium moderamine inculpate

De irregularitate

95

tute percussus aliquem: si inde mors sequitur non imputat ei, ut notat de homicidio, significasti. ij. r. ij. c. interfecisti. Un̄ dicitur Archidiaconus. r. ij. q. ij. c. i. q. derictus etiam interficere potest ut non interficiat. arg. de furt. c. ij. dum tamen hoc faciat pro persona propria. Hoc die expresse in dem. si furiosus. de homicidio. et dico personam propriam: Nam secus est secundum Joā. an. in novella. sup. dem. si furiosus. de homicidio. si non valens evitare mutilationem. licet mortem posset evitare mutilavit vel occidit aliquem in via forem. et idem si aliter non valens saluare res suas cum occiderit quod deportare volebat. secus etiam secundum glo. dicte dem. sup. s. suo. de illo qui occidit illum qui occidere volebat patrem. filium. coniugem vel personam coniunctam quam aliter iuuare non potuit. Quod putat Joānes an. quasi casus ille non includat sub necessitate inevitabili. Intellegit autem necessitas inevitabilis secundum Jo. ibidem. sup. s. non valens. ut quia in angulari erat. vel sic aratus qui fugere non poterat: nec clamore iuuari. Intellegit autem cum moderamine inculpate tutele: si fiat ex incontinenti non ex interuallo. et cum defensionis non ultionis. et si equaliter se defendat sicut infestat. ut si gladio percussus: et ipse gladio percussus. vel si ligneo baculo et ipse e converso baculo: aut ferro baculo percussus et ipse e converso: nonne amplius percussus ad mortem

Si autem percussus paruo ligneo baculo a quo non timeat mors vel de pilat vel per vestem trahit: et ipse repercutiens ferro occidit suum inuasorem: irregularis est. quia non est moderamine inculpate tutele. debuit enim se moderate tenere et non excessiue ultra violentiam sibi illatam. aut si percussus est semel: et sic dimissus est. nec ulterius se credit percussus si etiam incontinenti percussus et occidit: irregularis est. Nam non debet occidere inuasorem: ex quo ab eo non credebatur se occidi. unde excessus in moderamine. quia per unam percussione non letali occidit. Nec omnia colliguntur in glo. fecisti. ij. de homicidio. Tunc in octava regula. Prelatus spiritualis habens iurisdictionem temporalis in suo dominio: si fur vel latro deprehensus in furto vel maleficijs adducit ad presentiam eius: et petit puniri iuxta condignum sui excessus: non debet ipse personaliter de hoc cognoscere iudicare aut sententiarum. sed debet hoc committere suo procuratori: dicendo ista verba. fiat iusticia: generaliter non descendendo specialiter quod mortis sit mortuus. ne clerici vel monachi. c. vlti. lib. vi. Nec per heretiam est irregularis si sequatur sanguis pena. Unde potest fieri specialis commissio super tali casu sed non expressa pena secundum Hostredum. Ideo tenet novellator: in dicto. c. vlti. lib. vi. Dicuntur tamen novellator: in novella ibidem. quod si episcopus vel presbyter mandat notario suo utriusque tali casu scribat.

De irregularitate

comissionē pcuratori ep̄i: vt sup
his faciat iusticiā. talis noranus
est irregularis. qd̄ pbat̄ ex eo: q̄a
talis non h̄z facere q̄c̄q; ex offi-
cio sue iurisdictionis. qd̄ requirit illa
decretalis. Si t̄ ep̄s cautus vt
nō iniiciat laqueū clericis. vnde
cōmittat istā iurisdictionē laico p
seip̄m̄ imediate ⁊ p̄ aliū laicum:
nō autē p̄ clericū. Et scias q̄ hoc
nō solū veritatē h̄z in pl̄ato ha-
bente iurisdictionē tp̄alem rōne
bñficij: sed etiā rōne patrimonij
fm̄ Nouellatorē ibidē. ⁊ quod
plus est: dicit idē. q̄ ex quo cleri-
cales causas sine metu irregula-
ritatis p̄nt alijs delegare. s̄z vi-
det̄ q̄ si laicus talē iurisdictionē
h̄ns sed pbabilē: causas sangui-
nū criminat̄: poterit hoc nō ob-
stante ordiari. q̄a nō fit irregula-
ris ea rōne. Laueat ḡ platus cū
interrogat̄ fuerit a iudice ne re-
spōdeat. malū est si ille malefa-
ctor remāserit ipunit̄. nā tūc eēt
irregularis. vt d̄ excel. pla. ex l̄ris.
Tricesimanona regula. Si iu-
dex h̄ns latronē captū querit de
aliq̄ perito qd̄ d̄beat fieri de tali.
⁊ ille r̄idet talē esse morte puni-
endū v̄l s̄lse. iudex autē secutus
ei⁹ p̄silū latronē punit ad mor-
tē: irregularis est p̄sulēs. q̄a fuit
in culpa i casu q̄ de facto nō erat
r̄ndendus. vt de excel. pla. ex l̄ris
Si t̄ nō est casus de fec̄o: sed iu-
dex querit simpl̄r qual̄r sint ra-
les puniēdi. ⁊ cleric⁹ r̄idet q̄ ad
mortē v̄l ad sanguinē. Si respō

dens r̄idet fm̄ verā iur̄ s̄ntam:
vt expr̄us iuriscōsult⁹: nō est irre-
gularis. ⁊ maxie si extra iudiciū.
vt d̄t glo. in dicto. ca. ex l̄ris. Si
aut̄ errās i iure dicit. cū t̄n̄ alit̄ iu-
ra disponāt: irregularis ē. vt colli-
git̄ p̄ r̄vilhelmū in speculo. r̄. ij.
S̄ iuxta p̄positōis. Si aut̄ q̄ nō
reputat̄ iuriscōsultus interroga-
uit. r̄idet nō vt iuriscōsultus: s̄z
simpl̄r d̄t qd̄ de talibus sentiat.
nec p̄sumit q̄ iudex eius sequat̄
respōsionē: nō est irregularis. ex q̄
nō r̄idet ad casum qd̄ sit d̄ fec̄o
Nā si p̄suleret ad casum de fa-
cto irregularis esset fm̄ Raymun-
dū. Quadragesima reḡla. Sus-
pensus ab officio celebrando fit
irregularis. vt. r̄. ij. q̄. ij. si q̄s d̄ana-
tus. ⁊. c. si q̄s ep̄iscop⁹. in p̄alio.
Et licet illi canones loquunt̄ de
excōicato scienter ⁊ in cōtemp̄tū
clauū celebrante. hodie tamen
idem irregularis ē in suspēsiōne
a diuinis. vt de re iudica. cū eter-
ni. ⁊ de s̄nia excō. cum medicina
lis. hb. vi. ⁊ in hoc casu solus pa-
pa dispensat. vt notauit r̄vilhel-
mus in spec̄o. r̄. ij. s̄. nūc de ep̄i-
scopoz. ver. est in quā Suspen-
sus aut̄ a beneficio t̄m̄ non fit ce-
lebrādo irregularis. quia hoc nul-
lo iure cauetur fm̄ Innocentiū.
de electiōibz. cū in cunctis. s̄. de
rici. ⁊. c. statum⁹ de cōcel. pre-
ben. quia diuersitatem. Nino-
ri quoq; excōmunicatiōe prop̄
participationē excōmunicati in
locutione v̄l similib⁹ ligat̄. licet

De irregularitate

96

celebrando grauius peccet: non tamen efficitur irregularis. quia hoc nullo iure cauetur fm Inno. immo si medio tpe postqz cōmunicat excoicatio celebrauerit: bene pōt penitentia pacta sine pape dispēlatione celebrare. vt de de. excō. minif. ca. fin. xi. q. iij. si qz presbyter. Inno. m. 7 Hosti. dicunt qz tales nō ppter suspensionē a iure celebrare phibentur cū non sint suspēsi a iure nec suspendēdi. sed solū ppter pctm phibentur. cum fuerint suspēsi q ad deū a sacramētis 7 a pmoio ne. si em a iure suspēsi essent celebrando fierēt irreglāres. p ca. cū eterni. de re iudi. li. vi. 7 de sen. ex com. cū medicinalis. eodez li. vi. Et quibz omnibz hoc colligit fz abbatē in distincōibz suis. 7 ca. si celebrat 7c. de de. excōi. minif. qz celebrās i mortali peccato nō incurrit irregularitātē: post penitentia 7 recōciliationē obtētam sup peccato mortali vel excoicacione minori ex quibz celebrans poterit sine aliq dispēlatione superioris celebrare. nec obstat noua iura. s. c. cū eterni. de re iudi. 7 cū medicinalis. de sen. excō. li. vi. que loquunt de illis qui sunt ingressu ecclie priuati: 7 a diuinis suspēsi. qd non est in istis. cū isti nec ingressu ecclie sunt priuati. nec etiaz a collatione sacramētorū: sed solū a perceptione sunt suspēsi. Quadragesima prima regula Notorius fornicator a iu

re suspensus celebrans: nō fit irregularis. fm 7 vilhelmū in speculo. titulo. ij. §. iuxta ppositio nis: nec obstat quod qdam dicunt. quodlibet peccatū notoriū facit hominē irreglārē. vt de re po. ordi. c. quesitū. hoc em verū est si ibi nō intelligitur irregularitas tal que requirit pape dispēlationē. Unde dicit abbas. vbi supra. qz in illa irreglāritate quā quis incurrit ex notoria fornicacione 7 in tali celebrat: pōt epus dispensare post pñiam. per. c. ac si. d. litis pres. Et ita hodie seruatur. Et quāuis quidā nimis rigidi. vt Hosti. 7 Inno. dicūt contrariū. tñ non sunt audiēdi. quia qui nimis emūgit elicit sanguinem. iij. di. deniqz. Nec aduertitas rōnem illā q dicunt. Quis suspensus ab officio per canonē celebrando fit irregularis. vt dicit in. c. cū clerici. de re iudi. 7 c. medicinalis. de sen. excō. lib. vi. sed talis est fornicator notorius vt prz in. c. quesitū. d. coha. de. 7 mu. er. xxxij. dist. ppter hoc ergo efficit irreglāris celebrādo. Ad hoc responde audacter fm Franciscū de sarabel. in. c. vestra 7 ca. quesitum. de cohabitacione clericorū. qz suspēsus a canone celebrans: tunc solum incurrit irregularitātē qñ per modū sententie fit a canone suspēsus. vt in dicto ca. cum eterni. lib. vi. Sic autem non est in fornicatore notorio 7 symoniacō. quia non p mo

U

De irregularitate

dum sententiæ sed enūciatiue dicuntur a canone q̄ sint suspensī vt. patet in. c. quesitū. de cohabitatiōe clericorū. ergo celebrando non sūt irregulares. de sen. ex. cōi. li. vi. Tene ergo s̄m fran. q̄ si in canone dicit penā imponēte q̄ talis sit suspēsus ab officio vel d̄r. suspēdim⁹ talē ab officio si hoc fecerit: tūc taliter suspēsus celebrās sit irregularis. vt in d̄cro. c. cū eterni. Sed si dicit in canone penā appbante vel enūciatē seu recitatē aliquē esse suspensum: sicut dicitur de fornicatore notorio in. ca. quesitum. vbi ramē recitat notoriū fornicatorē esse suspēsum: talis celebrando non sit irregularis. Pro isto d̄cro est famosissimus ille doctor Guido de baysio: archidiacon⁹ nuncupatus. xxij. distin. ad hec vero. vbi ipse notat in fine glo. q̄ incipit istud intelligit: q̄ notorius fornicator: nō est p̄ncipaliter suspensus a canone: sed a deo. quod patet ex eo quia q̄c̄iro p̄niter licite celebrat. de cohabitatiōe cleri. ca. vlti. licet in odium criminis per canones aliquid sit ad d̄itum quo ad vitatiōē eorum vt se3 non audiantur ab eis diuina. vt in ca. vestra. et in. ca. tua. de cohabitatiōe cleri. xxij. di. nulla. et ca. p̄ter hec. et hoc s̄m Innocentium. Licet autē Hosti. nota uis p̄trariū in speculo. tit. ij. §. iuxta p̄positionis. et §. nūc. de episcopoꝝ. §. si. xxvi. et hanc viam

tanq̄ mitiorem puto cōplectendam. **Quadragesima** secunda regula. **Suspensus** a canone nō p̄pter crimen sed p̄pter aliquē defectū: vtputa illegitime nati et corpore viciari non incurrūt nouam irregularitatē: si ante obtentam dispensatiōē celebrāt s̄m r̄vilhel. in speculo. tit. ij. §. iuxta p̄positionis. §. porro. et idem notatur p̄ Archidiaconū. lvi. dist. apostolica. in p̄ncipio. et hoc seruat curia. q̄ quādo dispēsat cū talibus simplr̄ dispensat super defectu: nulla facta mētiōe de irregularitate. q̄ nulla incurrūt. lvi. dist. aplica. et ca. cenomanensem. de filijs p̄sbyteroz. veniens. Ideo dicit intelligendū esse specularior de illis q̄ p̄pter infamā suspēsi sunt a canone. sicut sunt illi quoz crimina sunt notoria. et q̄ etiā post peractā penitentiā celebrare p̄pter scādalum et infamā phibent. vt in ca. si. de coha. cle. et mu. et de homicidio. ex l̄ris. c. si. et t̄m ante dispensatiōnem celebrādo nouā irregularitatē nō incurrūt. q̄ hoc nō inuenitur iure cautū. s̄m r̄vilhel. in speculo vbi supra. et Arch. lvi. dist. aplica. et c. **Quadragesima** tertia regula. **Suspensus** a p̄sensionibz audiēdis celebrans ante reconciliatiōē non efficit irregularis. s̄m r̄vilhelmum. q̄ hoc nō inuenit iure cautū. xi. q. ij. §. euidenter. De hac suspēsiōe habet. xvi. q. i. et v. q. vi. per totum.

De irregularitate

97

Quadragesima quarta regula. Recipiēs beneficiū in irregularitate: impetrata absolutione sup irregularitate: nō indiget alia dispensatione sup beneficio obren/ro. fm Raymū. ⁊ wilhelmum in speculo. Laueat tñ qliber ne in peccato mortali vel suspēsiōne beneficiū recipiat. vnde lecurius est vt talis p̄fiteat ante receptio/ nē. ne collatio sit viciosa. fm ⁊ vilhelmū. in ca. si celebret. de de. ex com. minif. Licet hoc sit perduz est tñ verum p̄pter rōnez ibiū positam: qz scz eligi nō potest in peccato mortali ad illa a quorū perceptione a sanctz patibz est priuatus. Verum tamen abbas ibi moderat hoc dicens. qz si cui existenti in occulto collati sit: sz ipse recipit illud post peractam penitentiaz poterit retinere. alle/ gar de tempo. ordi. quesitū. de sen. ex com. c. vltimo. Sed p̄pter peccatū enorme. vtrp̄ta prop̄ homicidiū ipso iure perdat be/ neficiū. vt notat p̄ Archidyaco/ num. l. dist. studeat. que incipit in glo. hic disp̄sat. vbi dicit glo. quia de iure debet eo carere. qd̄ exponit Archidyaconus p̄ sen/ tentiā non ipso iure. Nam ho/ micidiū non inducit ipso iure priuationez beneficij: fm Bern/ hardum compostellanū: qui ira notauit de electione. qz sicut in glosa prima. s. si vero. s̄su. alia autem. Et idem sentit Innocen/ tius dicens: qz in homicidis ire/

gularibus cadere p̄t̄ ins cuius/ liber dignitatis. quia etiam ius/ ste habent eam: si cum eis fuerit dispensatum. Et etiam sine dis/ pensatione iuste tenent predicti dignitates suas quousqz renun/ cient vl̄ deponant: secundū In/ nocentium: qui ita notauit de ex/ cessibus prelatorū. cum. in pn/ cipio. Contra tamē istud di/ ctum faciūt multa iura: vt de de/ rico pugnare in duello. capitulo. henricus. in fine. Item. l. v. disti. si euangelista. ver. in loco. cum dispensatio requiratur vt homi/ cidā beneficiū recipiat. videtur secus de iure communi Item cū homicida ministrare non potest etiam post penitentiā sine dispē/ satione. de temporibz ordinādo/ rum. quo suspēsus est a benefi/ cio quod datur propter officū. ⁊ sic etiam accedit. lxxi. dist. eos. ⁊ notatur de consuetudine. cum dilectus. in glosa. suspensus em̄ Tu dic breuiter. qz hic nulla est contrarietas. Nam Bernardus ⁊ Innocentius intelligunt qz ho/ micida iuste tenet ⁊ recipit bene/ ficiū quousqz deponitur p̄ sen/ tentiam. Jura autem in contra/ rium inducra dicunt qz talis debet carere ⁊ priuari beneficio de iure. quia de iuris rigore est inhabilis ad illud. Non tñ hoc negat: quin hoc fiat per senten/ tiam. ⁊ sic idem sentiunt. Qua/ dragesima quinta regula. Pres/ byter exco/ municatus vel suspen

U ij

De irregularitate

sus simplr ab ordinibus suis: ad ministras in ordine accolitatus efficiat irregularis: fm r vilhelmū. Secus si tm a missaz celebra- tione fuerit suspēsus. **Quadragesima sexta regula.** Clericus in minoribus constitutus excoicatus ministrans sacerdoti ad altare: portādo aquā: lumen: r alia similia: nō est irregularis fm r vilhelmū. Idem purat d psbytero dyacono r subdyacono. **Ratio:** quia ista nulli ordini sunt annexa: cū r p laicos litteratos expediunt. **Quadragesima septima regula.** Episcopus suspēsus a pontificalibus celebrādo in eis: non fit irregularis, quia pontificalia non sunt de substantia fz r vilhelmū. **Quadragesima octava reglā.** Suspēsus ab ingressu ecclesie si in ea celebrat: irregularis est, r si in tali suspēsiōne recedit: non sepelit in cimiterio. vt de sen. excō. is cui. lib. vi. **Notat** tamē nouellator i nouella q potest in ecclesia audire diuina sine metu irregularitatis, sed non sine peccato. **Licet.** Hugo r Raymū- dus aliud notauerūt. quoz opinio refutat p modernos. **Quadragesima nona regula.** Excoicatus vel suspēsus baptizās solemniter in superpellicio r stola publice: irregularis efficitur: fm r vilhelmū. **Secus** si alie. s. si simpliciter baptizat. r maxie in necessitate. **Quinquagesima regula.** Qui cūqz nō potest pmoueri

ad ordines sine dispēsiōe nec etiam ad honores. r quicūqz est illegibilis irregularis est fz r vilhelmū. Idē intellige de omnibus casibus qui impediūt promouendos. vel deiciūt iam promotos vel qui penā depositionis merētur. **Unde** regulare est q quicūqz post peractā penitentiam nō habent ordinis executiones irregulares sunt. sicut homicide l. dist. s. i. erga. de symonia. tanta. **Irem** excoimunicatus: interdicitus: suspēsus i preceptū clauū se faciens ordinari. vt sen. excō. cum illoz. **Ite** si etiā psumit celebrare. xi. q. iiij. si quis. de vi. r honestate clericoz. vt clericoz. s. si quis igit. **Ite** violans interdicitū de excels. pla. tanta. **Irem** falsariū litteraz pape. vt crimine falsi. ad falsarioz. s. i. **Talis** tamen fm Inno. si occultus est post absolutionē r pniām potest ordinari. quia nullo iure cauēt q sit in purgatione. c. inter sollicitudines. vel exhibētes hereticis sacramēta. de hereticis excoicatis. s. si vero. **Irem** sodomita. de excels. prela. clerici. **Ite** psbyter denudans p̄fessionem. vt pe. r remis. omnes. ca. fina. **Irem** incorrigibilis in cōtumacia perseuerans. de dolo r cōtumacia. veritatis. s. si. **Ite** notoriū crimen de iure vl facto. vt tēpo. ordi. ca. si. **Irem** vrens officio assassinoz vl defendēs: receptans occultans eos. licet mors

De irregularitate

98

non sequat inde. d. homicidio. p. a iudice sine ad certā diem siue
humani. lib. vi. Item apostata. p. p. etue siue quousq; peniteat:
de apostatis. c. si. Item scismaticus. de scismaticis. c. i. Item intru- semp si celebrat est irregularis.
sus voluntarie p. potestatem se- quia talis nō deberet celebrare
cularē. vij. q. i. factus. de elec. nisi p. us snialiter absoluarur: si
quisquis. Item omne crimen qd. cut sentētia suspēdit. In ultimo
ipso facto inducit infamiā ciuile tamē casu qd. dam cōtradicit. vt
ij. q. vij. §. poro. Itē infamia de- ij. q. v. presbyteris. vbi dicit q. ta-
scendens ex delicto p. sniam de- lis ad arbitriū suspēdentis face-
clarato. quia pena potest demi- re debet. et si ante absolutionē ce-
culpa permanente. ij. q. iij. §. hic lebrat irregularis est. et idē de re
colligit. Infamis em̄ est irregu- iudica. dilectus. de excels. pla. apo-
laris. siue infamis sit iuris siue stolicę. Suspensi vero a deo vt
facti. vt de accusatōibus om̄ipo- sunt om̄s peccatores celebran-
rens. de testibus. testimonium. tes in peccatis nō sunt irregula-
Quinquagesima prima regula: res. licet peccent. nisi celebrarent
Excommunicatō maior excommu- in criminalib; vt in homicidio.
nicatiōe siue ab homīe siue a iu- in symonia: et similib; et quibus
re scienter. durate excommunica- etiam acta penitētia executio in-
tione: celebras semp fit irregula- terdict. vt supradictū est. Sus-
ris: et est deponēdus. de de. excō- pendi autē ab officio a canone p.
mu. ministrāte. latrones. Sec^o pter crimen si celebrant: irregla-
si ignoranter. vt eo. rit. c. aposto- res sunt. Et hoc intellige si sus-
lice. Si autē dubitaret pbabili- pendunt a canone penā impo-
ter de sentētia excommunicatiōis: nente: non autē approbāte. vt i.
presertim quādo cōsciū est de ca. cum eterni. de re iudica. lib. vi.
culpa sua ppter quam iuste po- Quia etiā in minori excommuni-
tuit excommunicari: nesciū tamē catione existentes suspensi sunt
exponit se discrimini: et celebrat a canone non imponente penā
cum sit excommunicatus: irregu- sed approbante: et q̄ cito penitet
laris est: et indiget dispēlatione potest celebrare. de sent. excom.
pape. fm̄ r. wilhelmū. vt in dicto nuper. Un̄ potius dicit suspēn-
c. apostolice. Crassa autem igno- sio dei q̄ canonis: fz r. wilhelmū.
rantia in talib; iudicat. vt si cita- Et nota fm̄ Joannem andree i.
tus peremptorie nec iuit nec mi- clemē. i. de decimis. in glo. sup-
sit ad terminū. et sic celebrat: licz versū. donec. q. cum aliquis sus-
nihil de excommunicatiōe sciat. Cir- penditur donec satisfecerit: sus-
ca pmissa sciendū q. suspēsus- ficit iudicis declaratio super sa-
tisfactione siue alia absolutione.

Uij

De irregularitate

In excommunicatis vero est necessaria absolutio post satisfactionem. Concordat ad hoc glosa Johannis Andreæ in causa sepe quia. de elec. li. vi. super ver. donec plene. ubi dicit. q. illi qui occupant bona ecclesiarum vacantium; et ea distrahunt: tamdiu sunt a beneficiis et officiis suspensi: donec ea plene restituerint. ipsis autem restituentibus ipso iure sine alia sententia restituti erunt: ut notavit Johannis Andreæ. an. lxxvi. dist. si qui. Preterea sciendum est q. fm glo. xxvj. dist. deinde. infamia et irregularitas contracta ante baptismum tollit post baptismum: et hoc si puenit ex proprio delicto. quia dona baptismi sunt sine omni penitentia et satisfactione. ut de conse. dist. iij. sine. Si enim peccatum non delet quantum ad infamiam: adhuc post baptismum obesset. qd. negat Ambrosius. xxvi. di. vna. unde si aliquis occidit mille homines ante baptismum: omnis infamia et irregularitas tollitur. ut li. dist. si quis post acceptum. ut patet de paulo qui ante baptismum fuit homicida et tamen postea factus est apostolus. ut l. dist. §. contra. Quicquid dicto aduersant doctores. nam archidiaconus in dicto ca. deinde dicit. q. bñ infamia ex qua non descendit nisi ex peccato deletur in baptismis sicut et peccatum: sed non irregularitas que non fundatur super peccato. vñ ita irregularis est qui occidit cum pec-

cato: sicut qui occidit sine peccato. ut iudex. ne derici vel monachi. c. sententia. et bigami et corpe viciari. et ita ipse Innocentius notavit de divorcijs. gaudemus. Ipse tamen notavit de homici. presbyterum. q. homicidium ante baptismum siue ex officio siue ex voluntate fecerit homicidium non est post baptismum irregularis: quia omnis sequela peccati deleta est. Sed Hoffredus de puerisione infidelium. c. i. notavit q. peccatum et sequela peccati bene deletur in baptismis: sed non defectus siue impedimentum. Prima via communiter approbat. Specularior tamen in titulo de dispensationibus. §. iij. ver. is autem. videtur declinare etc.

Cautele circa predicta observande.

Ruma cau

prela est. Episcopus et alii
bet iudex non potest neg.

debet excommunicare vniuersitate vel collegium. Et hoc ideo ne innocentes puniantur cum nocentibus. ut dicitur in causa romana. de sen. et com. li. vi. Interdictum possunt innocentes cum nocentibus. de sponsalibus. non est. Et hoc ideo: quia ibi non est tantum periculum anime sicut in excommunicatione: que est eterne mortis damnatio: per quam quis traditur sathane. ut supra dicitur. Secunda cautela. Caueat iudex ne ferat sententiam excommunicationis:

nisi premissa monitione. si tamen hoc fecerit: licet sententia sit iusta. sed tamen puniatur: pena. ca. sacro. de sen. excō. s. suspensione ab ingressu ecclie infra mēsem Tertio caueat ne ferat suam excōicationis: suspētionis vel interdicti p futuris delictis. puta si tale qd fecerit. nec p presentibz sub ea forma: si de illis infra talē terminū minime satisfecerit. vt in. c. roma. na. de sen. excō. lib. vi. Unde fm Joh. an. in nouella sup dicto ca. valde ridiculosum esset si diceret prelatus. excommunico perz si furtum fecerit. si adulteriū commiserit. cū tamē ad talia paratus sum vel suspectus. si tñ mora causa vel culpa pcessit: bene potest excōmunicari sub illa forma. Excōplū. vt qz de mora p demnat⁹ in actione personali nō soluit infra quattuor mēses vt debuit. post ea iudex debet picipere vt soluat infra certū tpus. alias sit excōicatus. hic em mora precessit. Similiter de culpa: vt qz negligentes fuerūt derici in diuinis officijs dicēdis. poterit iudex dicere Excōmunicato omnes qui nō intererūt canonicis horis. hic enim culpa precessit Similiter de offensa: vt in cōiugato q tenuit p cubynam. separet ab ea: ne excōmunicetur si ulterius redeat ad ipam. Alias preter istos casus iudex non debet ferre suāz excōicationis sub certo termino rē. vñ male faceret si statim post p demna-

tionem factā in psonali iudex pcciperet infra certū tempus ferendam sententiā excōicationis. cū tñ non precessit mora. Et in hoc sepissime iudices nostri tēporis excedūt modū Ideo hec dicit pro generali doctrina. Circa dispensationē predicarū. censurarū. est sciendū. qz licet fm quosdam doctores eps non pōt dispensare super irregularitate et alijs defectibus. nisi vbi expisse sibi a iure pmittit fm xvij. nazonē. Hostredū. Johem de deo et Innocētū Alias fz istos eps dispēlans in casibus sibi a canone expresse nō pmissis: videt impugnare canones: vel eos tollere. Tu tñ dicās qz vbiqz expresse a canonibus potestas dispēlandi non phibetur episcopis: epi possunt dispēlare. Et hoc dicit p doctores cōmuni⁹ appbat. Ita dicunt Johānes. Laurēt⁹. Hugo. Tācre. Bern. et vilhelm⁹ in speculo. et de dispēlationibus. s. nunc de epoz. et ille famosissim⁹ doctor dñs archidiacon⁹. l. di. de premissis. vbi latere psequit istā materiā. in probādo opinionēz pvariā. quā etiā dicit dñm suū Hostiē. dicit se qz in his in quibus peccatū mortale est fm legē diuinā. sicut i furto rapina. vt. xij. q. v. penale. dispensare nō potest nec etiā papa vt aliq dicunt. nisi pñiam agant et restitutio fiat. de vsu. cum tu. et xij. q. v. si qd. et ca. multa. et ea. q. vi. si res. In his vero in quibus

Uij

circa predicta.

peccatū mortale est fm ius positiuum. vt vbi est epis vel inferioribus pape interdicta dispensatio nullus dispensat nisi solus papa. vel is cui specialiter commiserit. Si vero non est interdicta potestas dispensandi. tunc potest. Dec archidiacon^o. Pro ista sententia faciunt multa iura. vt de hereticis. excommunicamus. §. sane. de sententia excommunicandi. nuper. r. c. a nobis. r. ca. cū illoz r de sponsalibz. cū apud. rvi. q. j. sunt nonnulli. ff. ex quibz causis maiores. l. nec non. §. i. nam et apostolus dicit. Omnia mihi licent. xi. q. i. aliud. Et ex his patet q̄ lata sit potestas episcopoz. quia omnia possunt: nisi expressē phibeantur. Sunt autē multi casus in iure expressi in quibz eis concedit auctoritas dispensandi. quos licite scripsit r vithelm^o in speculo iuris. de quibz hic susper sedere censuit scribentis sedulitas. sciens qz ep̄i non egēt vt q̄s eos doceat. sed ipsi aliorum sunt doctores. i. q. vij. puenientibz. p̄sertim cum presentis opusculi principalis intentio fuerit simplicibz simplicia tradere rudimenta. nō perfectis subtilia. vt cum apostolo lacporū daret non escam paruulis. propter quod etiaz stultus eiusdem non in doctis aut persuasibilibus humane sapientie verbis sed in doctrina spirit^o excurat. eo q̄ iuxta Irido. de sum. bo. lib. iij. Noxret sacra scriptura

spumeum sapientie ambitum: Ignoscant igitur doctores subtili r materie ruditate: que non ipsis sed simplicibz dirigit. Gratia sint simplices quozum profectui presens opusculum destinatur. Sed r ipsi reuerēdissimi patres r domini archiepiscopi: ep̄i: ceteriqz prelati doctores r magistri si qua bene scripta in presenti tractatu inueniant approbare dignentur gratoise. que vero dubious: vndosa aut perplexa declarent: delucident r interpretentur. Insuper que min^o bene posita fuerint corrigant r emendent occupationi potius q̄ ignorantie ascribentes errorem. Testis em̄ de^o est r angeli eius me grauibz r arduis nō solum diuersis: verum etiam sibij nuicem aduersis protunc occupatum fuisse negocijs. r nisi pia diuasser manum sedulitas: nisi diuine gratie miseratio animum lacescitum confortasset. nequaqz naufragosa imbecillis animi r̄ba proprijs conatibz sub anhele pectore salutareme euecta fuisset ad portū. Porro postremo vt quisquis ista legeris: mei peccatoris recorderis. exorans dñm vt non pro tam idustrioso labore q̄ pie metis deuotione r bone voluntatis affectu q̄ cunctis christifidelibus pficere conabar mercedē perpetuā omnibz fidelibz in vinea sua laborantibz pmissam largiri dignetur tempore oportuno.